

slovenska železarne

Interni informacijski časopis
številka 4, april 2004

Jesenice dz

Novice

220040191,4

KNJIŽNICA JESENICE

COBISS

Novice

22. april - dan zemlje

Poštšina plačana pri pošti 4270 JESENICE

OBČINSKA KNJIŽNICA JESENICE
Trg Toneta Čufarja 4
4270 JESENICE

TISKOVINA

Letošnji prvi maj bo drugačen od prejšnjih. Pridružili se bomo članicam Evropske unije. Nove priložnosti, ki si jih marsikdo obeta pomenijo tudi dosledno zagotavljanje kakovosti, spoštovanje rokov, spremembe v poslovanju...

Ekologiji namenimo posebno pozornost. 22. aprila je bil že 34. svetovni dan zemlje. Varujmo jo za naše zanamce!

V rubriki Projekti vam predstavljamo strateško pomemben projekt - predlog naložbe za novo linijo za toplotno obdelavo debele pločevine, ki jo je obravnavala skupščina družbe na zadnji seji. Začeli so se že pripravljati postopki za izvedbo projekta.

Zadnje strani so kot običajno namenjene razvedrilu in spoznavanju tujih dežel. Za ljubitelje hokeja smo objavili fotografijo na kateri so vsa jeseniška moštva. Prve narcise so že začele cveteti in vas prijazno vabijo v naravo. Pa prijetne praznike vam želimo!

Vsebina

UVODNIK

Poslovanje v letu 2004

POP 20 KLJUČEV

Pilotni projekt CMS

INOVACIJE

Seznam koristnih predlogov

EKOLOGIJA

Svetovni dan zemlje

VARNOST IN ZDRAVJE PRI DELU

Periodični pregledi in preizkusi delovne opreme ter delovnega okolja

VODENJE KAKOVOSTI

Preglednica novoizdanih postopkov v prvem četrtletju 2004

PROJEKTI

Nova linija za toplotno obdelavo debele pločevine
Ureditev skladišča jeklenega odpadka v hali žične valjarne in naprave za plamenski razrez internega povratka

NOVICE IZ TOVARNE

Pojasnila uporabnikom službenih mobilnih telefonskih aparatov
Vstop v Evropsko unijo bo prinesel spremembe pri obdavčitvi blaga in storitev
Kadrovske spremembe v PC Vroča predelava
Poslovanje v marcu
Proizvodnja v marcu

KADROVSKA GIBANJA

Jubilanti dela
Odsotnost
Gibanje poškodb pri delu
Razpis kadrovskih štipendij za šolsko leto 2004/05

IZ SVETA JEKLA

Rekorden porast proizvodnje nerjavnih jekel v letu 2003

NOVICE IZ TRŽIŠČA JEKLA

Rast cen surovin dviguje tudi cene končnih proizvodov

NI MI VSEENO!

SINDIKALNE NOVICE

Ustanovitev sveta delavcev

IZ NAŠE ZGODOVINE

Kako in o čem je pisalo v "Železarju" pred 50 leti

INTERVJU

Stane Rakar: "Večkrat je dan prekratek!"

POTOPIS

Nova Zelandija
Iz Mirove popotne torbe

KULTURA - RAZVEDRILU - PROSTI ČAS

V razstavnem prostoru na ogled "Lepote Brazilije"
Stare fotografije
Sveta Barbara – zavetnica metalurgov
Partizan Jesenice – judo sekcija
Konec hokejske sezone – spet vprašanje, kako naprej!
Ne pozabite, šteje vsaka minuta gibanja!
Špikov kot
Nagradna križanka

Novice so interni časopis SŽ Acroni, naklada 2000 izvodov.

Uredniški odbor: Ljubo Osovnikar, Polonca Marjanovič, Aleš Lagoja, Lilijana Markež, Nataša Karo.
Fotografije: Tone Kelbl, Lilijana Markež, arhiv Acroni, arhiv Tiskarna knjigoveznica Radovljica, Muzej Jesenice. Križanke in uganke Drago Ronner.

Novice izhajajo enkrat mesečno.
Oblikovanje in tisk Tiskarna knjigoveznica Radovljica.

POSLOVANJE V LETU 2004

V prvem četrtletju smo uspešno zaključili dve strateški naložbi, in sicer v novo napravo VOD in linijo CRNO. Prva talina je bila v novi napravi VOD izdelana 29. januarja, danes pa smo v 24 urah sposobni izdelati 12 nerjavnih sarž. 7. februarja smo začeli s poskusno proizvodnjo na rekonstruirani liniji CRNO, marca pa smo že presegli obseg proizvodnje, ki je bila običajna na stari liniji. Aprila ocenjujemo, da bo proizvodnja dinamo pločevine znašala 5.300 ton, kar je 1.300 ton več, kot smo bili sposobni proizvesti na stari liniji.

Kljub zaključku naložb in dejstvu, da je bilo poslovanje v prvem četrtletju pozitivno, pa z rezultatom ne moremo biti zadovoljni. V proizvodnji so se pojavljale številne kakovostne težave, ki so imele za posledico slabše izplene od načrtovanih, bistveno pa je bila presežena tudi poraba energetskih medijev, predvsem v jeklarni. Da je kakovostna problematika resnično pereča, nam pove podatek, da smo na strateškem programu Acronija, to je pri

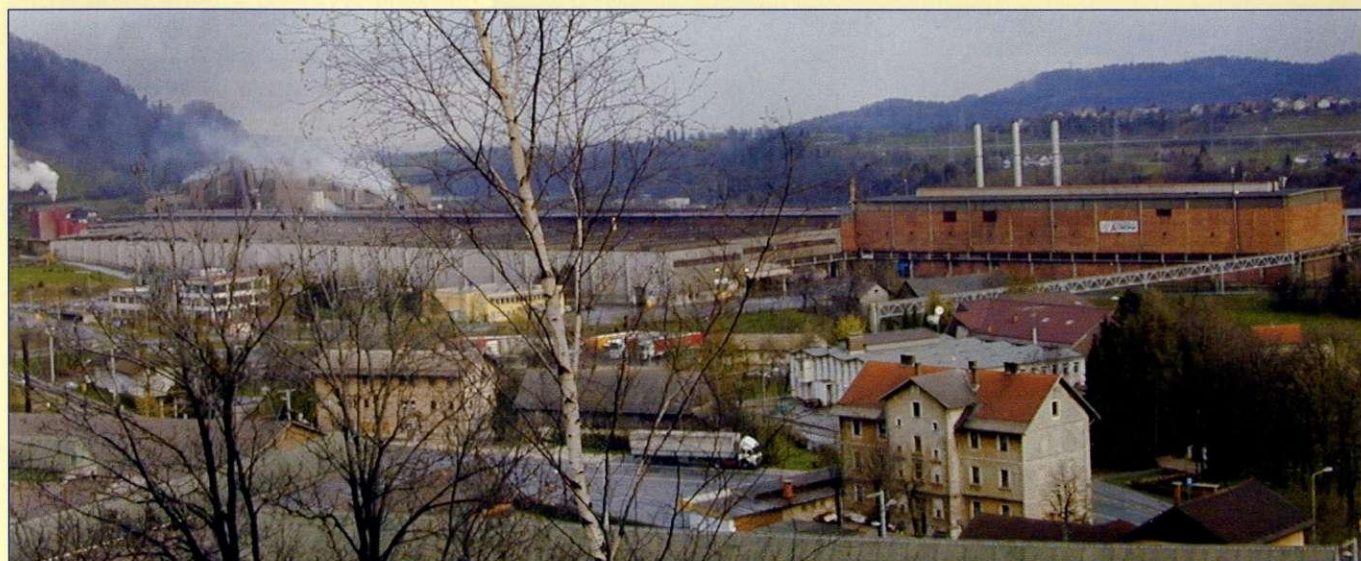
proizvodnji nerjavne debele lužene pločevine, iz proizvodnje v letošnjih prvih treh mesecih izločili precej več plošč kot v lanskem letu.

Lahko smo zadovoljni s tržno situacijo, ki je boljša od načrtovane. Povpraševanje po naših izdelkih je zelo veliko, kar vpliva na rast cen naših izdelkov. Cenovne škarje so v letošnjem letu bistveno ugodnejše, kot so bile v letu 2003. Prav zato pomeni povečan izpad proizvodnje iz naročil še dodaten negativen učinek za naše poslovanje, saj moramo zaostanke dobavljati kupcem še po starih cenah, medtem, ko bi za nova naročila lahko dosegali bistveno višjo ceno. Žal konjunktura, ki trenutno vlada na trgu jeklarskih izdelkov, ne izkoriščamo za ustvarjanje večjega dobička. Tega lahko dosežemo le ob doslednem izpolnjevanju začrtanih parametrov na področju obsega proizvodnje in prodaje, izplenov, specifičnih porab, stroškov kakovosti in števila zaposlenih.

S prvim majem vstopamo v Evropsko unijo. To ne pomeni samo, da se naši družbi odpirajo novi trgi, temveč tudi, da se naš trg odpira za druge dobavitelje. Le ob doslednem zagotavljanju kakovosti, spoštovanju dobavnih rokov in doslednem vzdrževanju stroškov na ravni, ki smo si jo zadali v gospodarskem načrtu, bomo družbi zagotovili zdravo jedro, konkurenčnost in obstoj na trgu. Obenem pa se moramo zavedati, da je dobro poslovanje tudi temelj za pozitivno odločitev skupščine glede začetka izvajanja naložbe v peč za toplotno obdelavo v PC PDP, ki je dolgoročnega strateškega pomena za družbo.

Ponovno bi rad poudaril, da bomo le z dobrim delom uresničili naše strateške razvojne načrte v tehnologiji in ekologiji. To pa je edino zagotovilo za boljšo in varnejšo prihodnost.

Glavni direktor
Prof. dr. Vasilij Prešern

PILOTNI PROJEKT CMS

Aktivnosti na projektu »Optimizacija dela na CMS« so se nadaljevale. Izvedli smo 4 delavnice na temo delovanje delovnih skupin in teamsko delo. Pogovorili smo se, kako naj bi

povezanosti pri uspešnem opravljanju dela in uvajanja znanj ter sposobnosti posameznikov izboljševanja delovnih procesov ter odpravo motenj in pomanjkljivosti. Vse delavnice so bile

prilagojene delovnemu času sodelavcev Brusilnice. Na delavnicah smo predstavili predlog, kako bi tudi v praksi preizkusili teamsko delovanje, pripravo koristnih predlogov za izboljšanje dela in pogojev dela ter možnosti uvedbe.

V ta namen smo pripravili skrinjico idej, ki je bila postavljena v poseben prostor pri brusilnem stroju. Povabljeni so bili vsi člani in vse delovne skupine, ki bodo delovale pri izvajanju projekta, pa tudi ostali predlogi so bili zaželeni

in dobrodošli. Dogovorili smo se, da bo prvo odpiranje skrinjice s predlogi po 14 dneh zbiranja, nato pa bi z zbiranjem še nadaljevali vse do začetka del na remontu.

Na zadnji delavnici smo preverili,

Po 14 dneh zbiranja-38 predlogov.

kakšen je bil odziv sodelavcev in kakšen je rezultat pogovorov, ki smo jih opravili v preteklem obdobju. Ko smo odprli skrinjico, smo našli 38 predlogov. Bili smo kar malo presenečeni nad količino, ki je potrjevala naše usmeritve, da je človeški um brezmejen, potrebno pa je zagotoviti ustrezne predpogoje (znanje, motivacijo, podporo). Sodelovalo je 8 delovnih skupin, največ predlogov (24) so zbrali »Specialci«, zelo dobri so bili (9 predlogov) »Sončki«, sledijo »Gostje« in »Veterani« (po 2 predloga) in »Zaspančki« (1 predlog). Končni rezultat je bil 56. predlogov

Nekakšno sklepno dejanje faze zbiranja predlogov je bila posebna delavnica s skupino »Specialci«, kjer so bili obravnavani vsi posredovani predlogi delovne skupine. Obravnavali smo vsak posamezen predlog in določili možnost izvedbe, terminske načrte in nosilce izvedbe. Tekla je kar živahna in konstruktivna razprava, videlo pa se je, da tisti, ki delo opravlja, tudi najbolj pozna vse »žulje« in večinoma tudi kakovostne rešitve težav. Veliko predlogov je takih, ki zajemajo izboljšave na področju vseh brusilnih strojev, precej pa je usmerjenih prav na brusilni stroj CMS.

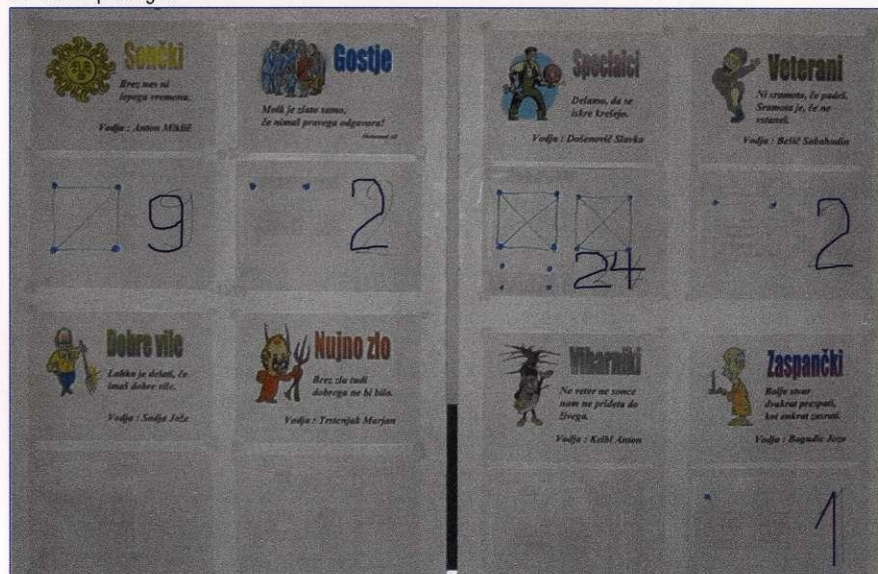
Vzporedno z aktivnostmi delovnih skupin so se izvajala redna pripravljalna dela za izvajanje remonta. V okviru teh del se bodo izvajale tudi realizacije nekaterih

Zbiranje predlogov.

delovali v delovni skupini, kako naj poteka komunikacija in zakaj je pomembna vključenost vseh članov v delovanje. Obnovili smo staro vedenje o moči skupine, pomembnosti

Po »žetvi« predlogov.

Pregled in ocena posameznih predlogov.
 predlogov, ki so bili posredovani v okviru delavnic.

Vzporedno z delavnicami se je izdelala ocena delovanja ključa 9 – vzdrževanje strojev in opreme na področju brusilnice. Ocenjevalci so bili sodelavci Brusilnice in Vzdrževanja. Z oceno kontrolnih listov bomo dobili poglede uporabnikov in izvajalcev, na podlagi rezultatov pa bomo načrtovali korekcije stanja.

V tem času je bil izdelan tudi posnetek stanja delovnega procesa brušenja slabov, pripravljala se analiza s predlogi in možnimi ukrepi.

Obravnava predlogov na delavnici.

Da pa gredo stvari z realizacijo predlogov »zares«, kaže dejstvo, da so že stekle aktivnosti ureditve okolice z izravnavo neravnin in poškodb betonskih površin okoli brusilnega stroja.

Kar veliko je bilo narejenega, precej pa še bo, predvsem zaradi dobrega sodelovanja sodelavcev, ki so vključeni v projektni team. Vsak je prispeval svoj »kamenček« k mozaiku, ki bo lahko lep odraz metod 20 ključev, če so prav razumljene in uporabljene. Vsak začetek je običajno pospremljen z nezaupanjem, a kdor verjame v ljudi in njihove sposobnosti, običajno ni razočaran. Za uspešno delo je potrebno uporabiti vse predpostavke teamskega dela in vzeti vse člane za enakopravne sogovornike, ki si prizadevajo za realizacijo postavljenih ciljev.

Mislimo, da smo sedaj že večina postali team in da je

začetno nezaupanje skopnelo, kar je vsekakor vzpodbudno in razveseljujoče. Pomembno bo še nadaljevanje projekta in realizacija vseh ciljev, kar so pobude večinoma postale.

**KDOR NIKOLI NE ZAČNE, NITI NE MORE
 NIKDAR KONČATI!** (Antun Ekmečić)

Team CMS

PREDLOGI ZA IZBOLJŠANJE DELOVNEGA OKOLJA

Izravnavanje tal je že v teku.

Delovni stol je treba zamenjati s primernejšim.

Zamenjati je treba tudi steklo na kabini.

SEZNAM KORISTNIH PREDLOGOV

EMŠKP	NAZIV REALIZIRANEGA KORISTNEGA PREDLOGA - MAREC 2004	PRIJAVA
DS Termiti - PC VP / VV		
0686/04	Izdelava in montaža dodatnih železnih stopnic pri starem prevlačniku - VBŠ	5.3.04
DS Nujno zlo - PC VP / VV		
0678/04	Prestavitev dovoda na REBS (novi) - Blooming	1.3.04
0679/04	Razdelilec R4 v kleti strojnice - Blooming	"
0680/04	Montaža dodatnih varovalk in stikala na razdelilec - Blooming	"
0681/04	Namestitev novih reflektorjev nad motorji glavnega pogona - Blooming	1.3.03
0696/04	Pnevmatski motor loputastega ventila na hladilni liniji - Steckel	24.3.04
0697/04	Boben hladnega navijalnika - Steckel	"
0698/04	Predelava ohišja loput na hladilni liniji - Steckel	"
0699/04	Kljuc za šobe na hladilni liniji - Steckel	24.3.04
0700/04	Ojačanje konstrukcije dovodke za ogrodje Blooming	31.3.04
0701/04	Priključek na zračnem cevovodu za uporabo pnevmat. orodja na CM1 in CM2	"
0702/04	Sanacija hidravličnega in pnevmatskega orodja - CM1	31.3.04
DS Sodelavci - PC VP / VV		
0689/04	Namestitev dveh opozorilnih tabel - Blooming	8.3.04
DS Tevebajski - PC VP / VV		
0692/04	Zaslon za mejno stikalo LS - A/B - hladni navijalec	10.3.04
DS Polhi - PC VP / JE		
0675/04	Izdelava zaščitne ograje - voz zidarji	1.3.04
0676/04	Podaljšanje in popravilo mize voza za vmesno ponovco	"
0677/04	Predelava pogona za kopje - VOD ponovna peč	1.3.04
0684/04	"Blendiranje" pipe v kopalnici - vzdrževanje JE-2	5.3.04
0685/04	Namestitev novega kolena-skrajšanje, za dovod hladilne vode na elektro peč	5.3.04
0688/04	Zaščita hidravličnega priključka na grabilcu SMAG	8.3.04
DS Ključavničarji - PC VP / JE		
0691/04	Zamenj.neustrez.vodilnega vozička z ustrez.na kabelski vleki žerjava 63 / 32 t	10.3.04
DS Čarodeji - PC HP		
0694/04	Izboljšava uvajalne mize pred prečnimi škarjami - linija rezanja	19.3.04
0695/04	Preprečitev drsenja prekrivnih plošč pri vozičkih nad kanalom - liniji RWL, NSSEL	19.3.04
DS Zajčki - Službe		
0693/04	Računalniški program za merjenje debeline laka HP in povezava s KOPO	18.3.04
DS Preizkuševalci- Službe		
0682/04	Določitev kode merilnika Fisherskope	3.3.04
0683/04	Izračun izolacijskih upornosti - računal. program	3.3.04
DS Visoka napetost - Službe		
0687/04	"Zapirala" za velika lesena vrata - RTP Jeklarna	8.3.04
DS Top Acroni - Službe		
0690/04	Prenova obrazca "Evidenčni karton" za EMŠKP in EMŠII - (podlaga za AOP)	9.3.04

Karmen Blatnik

SVETOVNI DAN ZEMLJE

22. aprila bo že 34. dan zemlje. Nekdanji ameriški senator Gaylord Nelson si je prizadeval, da bi okoljske težave prišle na dnevni red ameriške politike. Prvi začetki segajo v leto 1963, ko je Nelson organiziral predsedniško turnejo, na kateri naj bi opozorili na težave v okolju. Vendar je ustrezen odmev v javnosti dosegel šele prvi dan zemlje 22. aprila leta 1970, ko je na prireditvah, posvečenih dnevu zemlje, v Ameriki sodelovalo okoli 20 milijonov ljudi. Dan zemlje po letu 1970 obeležujejo vsako leto, število sodelujočih posameznikov, organizacij in držav pa narašča. Ob tem dnevu posamezniki in številne okoljske organizacije pripravljajo najrazličnejše projekte in prireditve, s katerimi želijo opozoriti na ranljivost in enkratnost planeta, na katerem živimo. Zato je najpomembnejša naloga tako državnih institucij kot civilne družbe ozaveščanje in izobraževanje

prebivalstva o pomembnosti ohranitve našega planeta ter izboljšanja življenja na njem.

Še vedno velja rek: »Zemlje nismo podedovali od naših očetov, temveč smo si jo sposodili od svojih otrok.«

Andreja Purkat

VARNOST IN ZDRAVJE PRI DELU

PERIODIČNI PREGLEDI IN PREIZKUSI DELOVNE OPREME TER DELOVNEGA OKOLJA

V ACRONI d.o.o. zagotavljamo varnost in zdravje pri delu tudi s periodičnimi pregledi in preizkusi delovne opreme ter delovnega okolja.

Periodične preglede delovne opreme opravljamo v večini primerov pooblaščen in usposobljeni delavci s potrebnih strokovnih področij ACRONI d.o.o. (delavci za izvajanje strokovnih nalog varnosti in zdravja pri delu, strokovnjaki s strojnega, elektro in tehnološkega področja), in v primerih, kot to določajo zakonska določila, tudi pooblaščen organizacije, ki opravljajo strokovne naloge s področja varstva pri delu.

Evidenco o periodičnih preizkusih in pregledih delovne opreme vodijo izvajalci in pooblaščen sektorji proizvodnih PC oziroma služb, pri nekateri delovni opremi (železniški promet, dvigala, posode pod pritiskom, eksplozijsko nevarna delovna oprema...) pa tudi pooblaščen izvajalec, ki je pogodbeno vezan, in pooblaščen za izvajanje pregledov in preizkusov DO.

Delodajalec mora zagotoviti periodične preglede in preskuse delovne opreme v rokih, ki jih je določil proizvajalec.

V primeru, da proizvajalec ne določi rokov za periodične preglede, mora delodajalec zagotoviti periodične preglede in preskuse v rokih, ki ne smejo biti daljši od 36 mesecev.

Delodajalec mora zaradi zagotavljanja varnosti in zdravja delavcev ter drugih oseb, ki se nahajajo v delovnih prostorih in na delovnih mestih:

- skrbeti, da so zasilni izhodi in poti do njih vedno prosti;
- tekoče izvajati tehnično vzdrževanje delovnih mest in delovne opreme ter sproti odpravljati vse ugotovljene pomanjkljivosti, ki lahko vplivajo na varnost in zdravje delavcev;
- redno čistiti delovna mesta, delovno opremo ter prezračevalne in klimatske naprave;
- redno vzdrževati, pregledovati in preskušati naprave, ki so namenjene javljanju, preprečevanju ali odstranjevanju nevarnosti.

Delodajalec mora zagotoviti, da delovno opremo po namestitvi in pred prvim zagonom ali po premestitvi na drugo delovno mesto pregleda pristojna oseba, ki izda potrdilo, iz katerega je razvidno, da je delovna oprema pravilno nameščena in da deluje v skladu s predpisi.

Delodajalec mora zagotoviti nadzor nad delovno opremo, katere uporaba je lahko nevarna ali

škodljiva za delavce, redne kontrolne preglede in, kjer je potrebno, preskuse, ki jih opravijo pristojne osebe v skladu s predpisi, ter posebne preglede, ki jih opravijo pristojne osebe, če pride do izjemnih okoliščin, ki lahko ogrozijo varnost delovanja delovne opreme (npr. sprememba načina dela, poškodba delovne opreme, nevarni pojav ali daljše obdobje, ko delovna oprema ne deluje).

Ravno tako mora biti pregledovana tudi delovna oprema za odkrivanje in gašenje požarov.

Vse to velja za stalna in začasna delovna mesta.

V ACRONI d.o.o. opravljamo periodične preglede in preizkuse delovne opreme ter delovnega okolja na podlagi navodil proizvajalca (v kolikor jih imamo) in zakonskih določil ter določil, ki smo si jih zastavili sami in so zapisana v:

- pravilniku o periodičnih pregledih in preizkusih;
- metodologiji o periodičnih preiskavah delovnega okolja;
- metodologiji o periodičnih pregledih in preizkusih dvigal;
- požarnem načrtu.

V izdelavi pa so tudi navodila – predpisi z različnih področij, s katerimi bomo še natančneje določili odgovornosti za izvajanje omenjenih nalog na podlagi zakonskih osnov in uveljavljenih standardov ter normativov.

Zdravko HANŽEK

PREGLEDNICA NOVOIZDANIH POSTOPKOV V PRVEM ČETRLETJU 2004

PC / SLUŽBA	Številka postopka (izdaja – datum izdaje)	Naziv postopka	I - Izdelal P - Pregledal O – Odobril	SPREMEMBE
SVK	05.01 (07- 30.03.2004)	Obvladovanje sistemske dokumentacije	I: Emira Okič P: Maja Presterel O: Maja Presterel	Dodana dejavnost revizije dokumentov in popravki na predlog ge.Mije Renko
Sektor kemija	10.01 (07 – 03.03.2004)	Vhodna kontrola strateškega potrošnega materiala	I: Milena Zalokar P: J.Ravnik, M.Presterel O: Milena Zalokar	Prenos vsebine KT v postopek in zbris matrike odgovornosti za potrošni material
Sektor kemija	10.11 (06 – 05.03.2004)	Izvajanje fizikalno – kemijskih preiskav v kemijskem laboratoriju HP	I: Z.Gregorič, J.Ravnik P: M.Zalokar, M.Presterel O: Milena Zalokar	Prenos vsebine KT v postopek in dopis novih ND
Sektor kemija	10.12 (06 – 04.03.2004)	Izvajanje kemijskih preiskav v jeklarskem kemijskem laboratoriju	I: Jože Ravnik P: M.Zalokar, M.Presterel O: Milena Zalokar	Prenos vsebine KT v postopek, dopis novih ND in naprav
Sektor kemija	10.20 (08 – 10.03.2004)	Izvajanje kemičnih analiz v glavnem kemijskem laboratoriju	I: Z.Gregorič, J.Legat P: J.Ravnik, M.Presterel O: Milena Zalokar	Prenos vsebine KT v postopek in dopis novega obrazca
Sektor kemija	10.29 (05 – 10.03.2004)	Laboratorijska priprava vzorcev	I: N.Bratun, J.Rozman P: J.Ravnik, M.Presterel O: Milena Zalokar	Prenos vsebine KT v postopek in dopis zapisov
Sektor kemija	10.30 (05 – 02.03.2004)	Razvoj in validacija kemijske metode	I: M.Pečanac, Z.Gregoric P: J.Ravnik, M.Presterel O: Milena Zalokar	Prenos vsebine KT v postopek
Sektor kemija	17.02 (03 – 15.03.2004)	Izvajanje notranjih presoj kakovosti v sektorju Kemija	I: Jože Ravnik P: M.Zalokar, M.Presterel O: Milena Zalokar	Prenos vsebine KT v postopek in manjši vsebinski popravki
Sektor kemija	18.03 (01 – 25.03.2004)	Usposabljanje in nadzor nad osebjem v sektorju Kemija	I: Milena Zalokar P: J.Ravnik, M.Presterel O: Milena Zalokar	/
Sektor kemija	19.04 (03 – 03.03.2004)	Obvladovanje pritožb v sektorju Kemija	I: Jože Ravnik P: M.Zalokar, M.Presterel O: Milena Zalokar	Manjši vsebinski popravki

OPOZORILO:

Standard ISO 9001:2000 v točki 4.2.3.b) zahteva pregled in posodobitev ter ponovno odobritev dokumentov, ko je to potrebno. Nova izdaja postopka 05.01 vsebuje določila za izvajanje te zahteve.

Ponovno pozivamo vse, ki še niste izvedli revizije postopkov, da to čimprej izvedete in nam pisno sporočite datum oz. rezultat izvedbe.

Emira Okič, Maja Presterel

NOVA LINIJA ZA TOPLOTNO OBDELAVO DEBELE PLOČEVINE

Razmere na tržišču jeklenih izdelkov nas silijo k razmišljanju in nenehnemu prilagajanju zahtevam kupcev. V dolgoročnih načrtih smo si v Acroniju zato postavili cilje in začrtali usmeritve razvoja proizvodnje jekla. Na področju hladno valjanih proizvodov je dinamno pločevina tisti proizvod, za katerega vodilni železarne vidijo v prihodnosti zadostno tržišče in donosnost. Če za dinamno pločevino lahko rečemo, da je tradicionalen proizvod, to ne velja za debelo nerjavno pločevino. Začetki njene širše proizvodnje segajo manj kot desetletje nazaj in danes zanesljivo velja za drugi ključni proizvod železarne. Njena pomembnost nenehno narašča, kar se odraža tudi v rasti deleža finančne realizacije debele pločevine v skupni realizaciji. Ta v zadnjem četrtletju dosega že skoraj 52-odstotni delež. Največji del v realizaciji prodaje debele pločevine prispeva ravno nerjavna debela pločevina.

Proizvodni rezultati predelave debele pločevine v zadnjih letih kažejo postopno rast ne le nerjavnih jekel, temveč tudi ostalih jekel, ki jih dobavljamo v toplotno obdelanem stanju. Proizvodnja gašene nerjavne pločevine je v letu 2003 znašala 36264 ton, proizvodnja poboljšane legirane pločevine pa 4841 ton. Dolgoročni načrti po letu 2011 predvidevajo skoraj dvakratno povečanje sedanje proizvodnje nerjavnih jekel in več kot trikratno sedanjo proizvodnjo poboljšanih jekel. Obstoječe zmogljivosti agregatov za toplotno obdelavo v tem in naslednjih letih ne omogočajo nadaljnjega povečevanja toplotno obdelanih jekel in uresničevanja v dolgoročnih načrtih zastavljenih ciljev. Samo obnova obstoječih agregatov ne omogoča zadostnega povečanja predvidene proizvodnje, zato smo izbrali kombinirano rešitev obnove obstoječih agregatov in postavitev nove linije za toplotno obdelavo. Predviden projekt celovito rešuje vprašanje toplotne obdelave nerjavne, poboljšane in tudi normalizirane pločevine za daljše obdobje.

K iskanju ustreznih rešitev smo pristopili že pred tremi leti. Vsa tri leta so trajali razgovori z potencialnimi izvajalci projekta. Pri zbiranju informacij in pridobivanju znanja z razgovori in obiski referenčnih agregatov različnih proizvajalcev opreme za toplotno obdelavo smo svojemu vedenju prilagajali tudi zahteve. Na koncu smo izoblikovali predlog projekta, ki ločuje toplotno obdelavo nerjavnih in poboljšanih jekel na ločenih agregatih, hkrati pa dopušča popolno orientacijo na nerjavna jekla, v kolikor bi do nje v prihodnosti prišlo.

Ker toplotno obdelavo debele pločevine ne omejujejo le zmogljivosti ampak tudi številne tehnične in tehnološke omejitve, je nujno predstaviti obstoječe stanje agregatov za toplotno obdelavo debele pločevine v PC PDP.

Zaradi preobremenjenosti ter dotrajanosti peči in hladilnih naprav je že obstoječa proizvodnja v prihodnosti močno vprašljiva. Za gašenje in kaljenje v PC PDP uporabljamo dve peči, linijo Drever in komorno kalilno peč Ebner. Oba agregata delujeta neprekinjeno,

zato rezerv v zmogljivosti nimata. Ostale peči v obratu ne dosegajo ustreznih temperatur in niso opremljene z napravami za pospešeno kontrolirano ohlajanje in so kot take primerne le za žarjenje pločevine.

Linija Drever zajema plinsko direktno kurjeno valjično peč in valjično hladilno napravo. Peč je začela z obratovanjem leta 1984 in ves čas obratovanja ni bila obnovljena. Nazivna letna zmogljivost je 35.000 t. Linija je bila projektirana pretežno za poboljšanje na obratovalnih temperaturah 550oC do 1050oC za potrebe vojaškega programa. Gašenju prvotno ni bila namenjena. V liniji

Na liniji Drever je predvidena temeljita obnova.

peči stoji valjična hladilna naprava za dinamično ali statično ohlajanje vpete plošče. V letu 2003 je bilo na liniji obdelano 39.501 t neobrezane pločevine. Na peči smo največ gasili (80 %), manj kalili (10 %) in napuščali (6 %), najmanj pa normalizirali (4 %).

Elektro uporovno kalilno peč Ebner bo zamenjala sodobna plinska peč.

Komorna elektro uporovna peč Ebner je bila zgrajena leta 1954 za kaljenje in normalizacijo, z letno zmogljivostjo 8.000 t. V sklopu peči je tudi hladilna naprava z ohlajevalnim bazenom za statično ohlajanje vpete plošče. Maksimalna temperatura peči je 1050°C. V letu 2003 je bilo na peči toplotno obdelane 12.693 t neobrezane, v glavnem nerjavne pločevine.

Ne peč Drever ne peč Ebner nista namenjeni za gašenje, zato delujeta na zgornji meji obratovalne temperature. Posledica takega obratovanja so pogoste prisilne ustavitve zaradi nepredvidenih okvar. Za peč Ebner so značilne prekinitve ogrevalnih spiral s posledično zmanjšano ogrevalno močjo in mehanske okvare konstrukcije (stebri, tračnice, obzidava) zaradi temperaturnih preobremenitev in pretežkega vložka. Enkratna ustavitev peči pomeni 7-dnevni izpad proizvodnje. Trenutno iz navedenih razlogov to peč ustavljamo vsak drugi mesec.

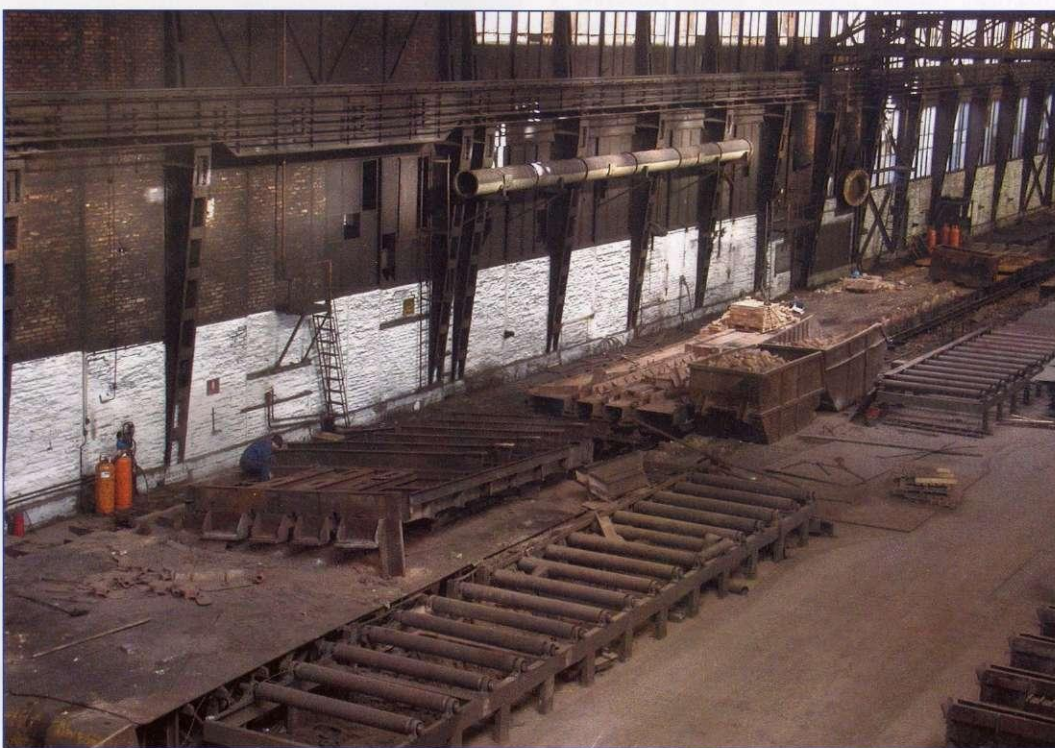
Preobremenitev peči Drever se kaže v pogostih zastojih zaradi zloma valjčnic, pogostih okvarah na pogonih in kratki življenjski dobi valjčnic zaradi deformacij kot posledici lokalnih toplotnih preobremenitev.

V zadnjih štirih letih se s stalnim povečanjem količine nerjavne pločevine močno povečuje tudi število okvar. Število zamenjanih valjčnic se je zaradi povečane količine gašene pločevine iz 7 valjčnic v letu 2000 povzpelo na 25 valjčnic v letu 2003. To je slaba polovica vseh valjčnic v peči. Menjava valjčnice povzroči zastoj od 20 do 24 ur in zastoj ustrezen izpad proizvodnje.

Ključne kakovostne težave na peči Drever so vtiski. Med ogrevanjem pločevina leži na valjčnicah in se v skladu s tehnologijo različno hitro, odvisno od debeline in vrste jekla, pomika skozi peč. Med ogrevanjem plošče ne mirujejo, temveč se izmenično pomikajo naprej in nazaj. Korak naprej je večji in prilagojen zahtevanemu času ogrevanja. Med obratovanjem se na obodu valjčnic tvorijo nasedline (nalepki škaje in prahu), ki pri visokih temperaturah gašenja in kaljenja na spodnji površini plošče zaradi visokega specifičnega pritiska na mestih naleganja in nizke preoblikovalne trdnosti jekla pustijo negativne vtiske. Težava vtiskov se stopnjuje z naraščajočo debelino oziroma težo plošče. Plošče z vtiski so v večini primerov izmet.

Trenutno rešujemo težave vtiskov z vmesno ploščo, ki obdelovano ploščo prenaša skozi peč in s tem preprečuje neposreden stik ogrevane plošče z valjčnico. Zaradi boljšega prenosa toplote na obdelovano ploščo v nosilne plošče izrežemo odprtine v obliki mreže. Tak način sicer prepreči poškodbe na plošči, vendar ima številne pomanjkljivosti. To so:

- materialni stroški za nosilne plošče (čeprav so plošče iz nerjavnega jekla jih je zaradi odgora in toplotnih vplivov potrebno pogosto menjati);
- izreze na nosilnih ploščah-mrežah izdelamo na plazma rezalniku. Za pripravo mrež en rezalnik obratuje približno en mesec na leto. Stroški rezanja so zaradi velike porabe šob visoki;
- zaradi neenakomernega ohlajanja plošč pri gašenju (vzrok so nosilne mreže s podnje strani) so plošče po ohlajanju krive. Ko plošče poravnamo, vnašamo notranje napetosti, ki jih v nadaljevanju predelave več ne odpravimo;
- zaradi ogrevanja nosilnih plošč-mrež je poraba plina ustrezno višja, s tem pa tudi stroški ogrevanja;
- daljši časi ogrevanja znižujejo zmogljivost linije;
- uporaba mrež pri jeklih za poboljšanje ni mogoča, zato obdelujemo le pločevino do debeline 20 mm, in še to le omejen čas do začetka tvorbe nalepkov.

Nova linija bo zgrajena na mestu porušene Custodis peči.

Dodatne pomanjkljivosti Drever linije so še potratni gorilniki, omejene možnosti kontroliranega vodenja ogrevne atmosfere, velika poraba električne energije na črpalkah za ohlajevalno vodo in ne nazadnje veliko število zaposlenih zaradi ročnega zapenjanja plošč in mrež.

Projekt, ki ga predlagamo, bo vse navedene težave odpravil. Projekt obsega naslednje:

- postavitev nove linije za gašenje. Ta zajema dve komorne peči in ohlajevalno napravo s širokim območjem ohlajevalnih hitrosti. V sklopu linije bosta še gredi za pripravo pločevine, zakladalno razkladalna naprava, prevlačnik za povezavo nove linije z obstoječimi agregati, sušilna naprava, sistem za pripravo hladilne vode s separacijo škaje in mulja in ohlajevalnimi stolpi;
- obnova linije Drever, ki vključuje zamenjavo ogrevalne tehnike (gorilniki, regulacija...), predelavo obzidave peči in zamenjavo

verižnih pogonov z individualnimi, zamenjavo visokonapetostnih črpalk z motorji, zamenjavo ventilov na ohlajevalni napravi in vzpostavitev nadzora nad pretoki hladilne vode. Na ohlajevalni napravi je predvidena tudi modifikacija napajanja hladilnih cevi;

- zamenjava obstoječe električne kalilne peči Ebner z novo komorno plinsko kurjeno pečjo, nov zakladalni voz in obnova ohlajevalne naprave Bellmann. Za pripravo hladilne vode bo v sklopu obnove postavljen hladilni stolp;
- nakup dveh žerjavov opremljenih z vakuumskimi prenašali.

Na vseh ogrevalnih agregatih bodo nameščeni sodobni rekuperatorski gorilniki z nizko emisijo zakonsko omejenih zgorevalnih produktov (CO₂, NO_x). V vseh treh hladilnih napravah bo za pripravo hladilne vode uporabljen zaprt krožni sistem. Vgrajena procesna avtomatizacija bo poleg možnosti upravljanja s sodobnim video nadzornim sistemom omogočala tudi hitro odkrivanje napak. Proces toplotne obdelave bo mogoče voditi ročno, polavtomatsko ali avtomatsko s pomočjo shranjenih tehnoloških podatkov v obliki receptov.

Poleg odprave omenjenih tehničnih in tehnoloških problemov projekt predstavlja tudi pomemben preskok v smeri zmanjšanja porabe energije, obremenitve okolja in števila zaposlenih na enoto proizvoda.

Z uporabo varčnih gorilnikov predvidevamo, da bo kljub omenjeni povišani proizvodnji skupna poraba energije nižja. Poraba zemeljskega plina na tono toplotno obdelane pločevine bo nižja za faktor 2,9, poraba električne energije pa za faktor 1,4. Manjša poraba plina neposredno pogojuje tudi enak odstotek zmanjšanja emisije CO₂, medtem ko bo emisija NO_x ustrezala strogim zahtevam Evropske unije, ki določa emisijo NO_x pod 250 mg/Nm³. Zadnje meritve na liniji Drever so pokazale, da standardov emisije NO_x pri sedanjem obratovanju ne dosegamo.

Z izvedbo projekta se število zaposlenih na agregatih predvidoma ne bo povečalo, spremenjena bo le struktura zaposlenih. Na račun pomočnikov se bo povečalo število žerjavovodij. Zaradi uporabe vakuumskih prenašal bo število potrebnih pomočnikov razpolovljeno.

Predlog projekta, ki smo ga pripravili v PC PDP, je že obravnavala skupščina na svoji zadnji seji 18. marca. Pripomb na predlagan projekt ni imela, zato nam je dala zeleno luč za nadaljevanje.

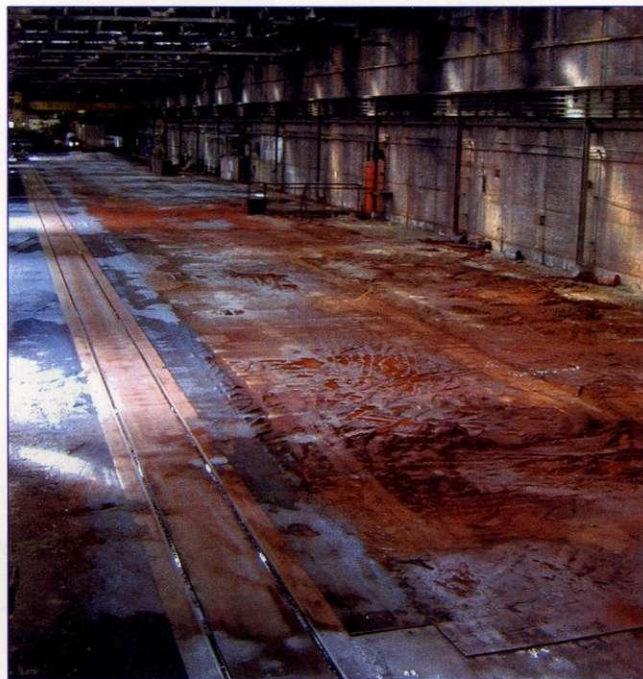
Na naše povpraševanje smo prejeli odgovore petih ponudnikov iz tujine. Na osnovi tehničnih kriterijev smo v ožji izbor uvrstili tri najustreznejše. Z dvema iz ožjega izbora smo v zadnjem tednu že imeli podrobne tehnične in tudi komercialne razgovore.

Dokončen izbor najustreznejšega izvajalca projekta predvidevamo ob koncu maja ali začetku junija. Nato sledi dokončna potrditev skupščine Acroni in v juniju tudi podpis pogodbe. S podpisom pogodbe začne teči tudi trinajstmesečni rok izdelave in montaže opreme za novo linijo. Po izteku tega roka nastopi vroče testiranje in -če ne bo težav- v enem mesecu tudi normalna proizvodnja. Rekonstrukcija linije Drever in Ebner kalilne peči bo izvedena z zamikom, ko bo redno proizvodnjo nerjavne pločevine že prevzela nova linija. Obnovi Linije Drever in Ebner kalilne peči naj bi po načrtih trajali do 45 dni. Po tem času predvidevamo vroče testiranje in po enem mesecu normalno proizvodnjo na vseh novih in obnovljenih agregatih.

Dr. Slavko Ažman, Marjan Kunšič

UREDITEV SKLADIŠČA JEKLENEGA ODPADKA V HALI ŽIČNE VALJARNE IN NAPRAVE ZA PLAMENSKI RAZREZ INTERNEGA POVRATKA

V hali nekdanje žične valjarne je vse nared za začetek skladiščenja strateških zalog jeklenega odpadka. V pomladanskih mesecih bomo še pristopili k obnovi strehe, ki je močno načeta. Vzporedno pa potekajo priprave za ureditev lokacije na koncu novega skladišča, kjer bo Dinos opravljal razrez jeklenega povratka.

Postavljena bo moderna naprava z lastnim odsesavanjem plinov. S tem bo rešena pereča ekološka problematika zaradi nenadzorovanih izpustov prahu, ki nastaja pri razrezu odpadka na stari haldi. Bistveno se bodo izboljšali delavni pogoji, boljši pa bo tudi pregled na gibanjem zalog jeklenega odpadka.

Direktor PC VP
Slavko Kanalec

POJASNILA UPORABNIKOM SLUŽBENIH MOBILNIH TELEFONSKIH APARATOV

Po sklepu posloводства družbe SŽ Acroni d.o.o., smo začeli s 1.aprilom 2004 izvajati »dogovor o uporabi službenih mobilnih telefonskih aparatov« z dogovorjenimi omejitvami.

Za lažje razumevanje pri izpolnjevanju obrazcev odgovarjamo na nekatera vprašanja.

Zato, da bo čim manj preseganja dogovorjenih limitov, pa nekaj nasvetov in pojasnil.

Kaj je MPO (Mobilno Poslovno Omrežje)?

To je naročniški paket, namenjen podjetjem, ki imajo sklenjenih več naročniških razmerij in želijo v celoti izkoristiti prednosti Mobitelovega poslovnega omrežja. Glavne ugodnosti MPO so: MPO tarifa za klice znotraj skupine, vsak MPO ima zasebno (kratko) številko in javno (dolgo) številko, neposredna povezava s hišno centralo.

Cenik pogovorov v paketu MPO:

- mesečna naročnina je 1536,50 sit,
- pogovor znotraj MPO je 2,78 sit/min,
- pogovor v druga mobilna omrežja je 50,00 sit/min,
- pogovor v stacionarno omrežje 50,00 sit/min,
- pogovor z int. številke na služb. GSM je 2,78 sit/min.

Kaj je Zveza in Slovenska naveza?

Zveza in Slovenska naveza se med seboj izključujeta, kar pomeni, da lahko izberete bodisi samo Zvezo bodisi samo Slovensko navezo, ne pa obeh istočasno. Popusti v okviru Zveze in Slovenske naveze veljajo samo za pogovore iz omrežja Mobitel GSM/UMTS.

»Zveza« omogoča, da na izbrano številko v Mobitelovem omrežju GSM/UMTS (klicana št. 031/041/051) ali NMT (klicana št. 050) kličete **70 % ceneje**.

»Slovenska naveza« omogoča izbiro ene številke iz Mobitelovega GSM/UMTS ali NMT omrežja, na katero kličete **30 % ceneje**, ter ene številke iz stacionarnega omrežja, na katero kličete **30 % ceneje**.

Priporočamo seveda, da izberete številko, ki jih najpogosteje kličete in imate daljše pogovore.

Kako največ prihraniti pri pogovorih?

S klicanjem s službenih GSM aparatov na interno številko preko GSM vmesnika.

Primer: številka GSM vmesnika 3901, pavza, interna številka. (3901p1133) Cena pogovora je 2,78 sit/min. Neposredno klicanje na interno številko z GSM aparatom (04 584 1133) nas stane 50,00 sit/min).

Številke GSM vmesnikov so: 3901, 3902, 3903, 3904, 3905, 3906 (kratke MPO) ali 031 364 901 do 031 364 906 (javne dolge).

Vitomir Grumerec

Mobitelovo Poslovno Omrežje (MPO)

VSTOP V EVROPSKO UNIJO BO PRINESEL SPREMEMBE PRI OBDAVČITVI BLAGA IN STORITEV

Republika Slovenija je 16. aprila 2003 skupaj z devetimi drugimi državami podpisala pogodbo o pristopu k Evropski uniji. Pogodba bo uveljavljena s 1. majem 2004. S tem dnem bo Slovenija postala članica skupnega evropskega trga, kar bo imelo pomembne posledice tudi za obdavčenje prometa blaga in storitev. Ob vstopu Slovenije v EU na mejnih prehodih z drugimi državami članicami EU carinska služba namreč ne bo več navzoča.

Promet blaga med članicami EU in Slovenijo po vključitvi tako ne moremo več opredeliti kot izvoz oziroma uvoz blaga iz teh držav. Izvoz oziroma uvoz blaga bo še vedno potekal, ko bo blago iz Slovenije oziroma v Slovenijo prispelo iz držav izven EU. Dosedanji izraz »uvoz« iz držav članic Unije se bo nadomestil z izrazoma »nabava« oziroma »pridobitev blaga znotraj Unije«. Izraz »dobava blaga znotraj Unije« pa označuje dosedanji »izvoz« v te države.

Spremembe ne bodo le pri obdavčitvi dobav in nakupov, ki jih opravljajo podjetja, pač pa tudi fizične osebe.

Slovenski Janez (fizična oseba), ki bo kupil blago v Avstriji in ga bo odpeljal v Slovenijo, bo plačal avstrijski DDV za nabavljeno blago. Blago bo lahko odpeljal v Slovenijo brez dodatnih obveznosti do Slovenije. Slovenski Janez pa ne bo mogel več zahtevati vračila avstrijskega DDV-ja. Izjema bodo le nova prevozna sredstva, ker bodo slovenski kupci kljub temu, da so novo prevožno sredstvo nabavili v drugi državi članici in ga pripeljali v Slovenijo, plačali DDV v Sloveniji in ne v državi, kjer so prevožno sredstvo nabavili.

Na področju obdavčitve pravnih oseb pa so spremembe tako obsežne, da jih ni možno pojasniti v nekaj stavkih. Podjetja bodo morala sama obračunavati davek za blago, ki ga bodo pridobila v drugih državah EU, za blago, ki ga bodo dobavila kupcem zunaj držav Unije, pa ne bodo obračunavala davka. Namesto dosedanjega vlaganja carinskih deklaracij bodo davčni zavezanci, ki so dobavljali blago v druge države članice EU, ob rednih obračunih DDV morali vsake tri mesece predložiti tudi podatke o opravljenih dobavah v druge države članice EU, to je četrtletno poročilo.

Polonca Marjanovič

KADROVSKE SPREMEMBE V PC VROČA PREDELAVA

aprila 2004 je poslovodstvo Acronija imenovalo za pomočnika direktorja za proizvodnjo PC VP g. Darka Malovrha, ki je bil pred tem vodja sektorja Vzdrževanje.

Na njegovo mesto je bil imenovan dr. Marjan Trstenjak. Povprašali smo ju, kakšni so njuni načrti.

Darko Malovrh:

Na novem delovnem mestu pomočnika direktorja za proizvodnjo PC VP bom poskušal doseči zaupane in zastavljene cilje, ki so osredotočeni na organiziranje proizvodnje za zagotavljanje realizacije mesečnih, četrtletnih in letnih poslovnih načrtov PC, opredeljenih v gospodarskem načrtu, ter na vse potrebne aktivnosti

za realizacijo le-teh. Prav tako bom skupaj z odgovornimi za posamezna področja sodeloval pri zagotavljanju optimalne porabe odobrenih sredstev v proizvodnem procesu ter doseganju specifičnih porab energentov v proizvodnji, kot so opredeljene v letnem gospodarskem načrtu.

Z izkušnjami, ki sem jih pridobil na prejšnjem delovnem mestu vodje vzdrževanja, in istočasno z vodenjem realizacije pomembnega projekta, Modernizacija naprave VOD, si upam trditi, da smo zastavljene cilje v PC VP sposobni uresničiti. Obvladovanje tehnologije izdelave različnih vrst jekel je na zelo visoki ravni. Opazil pa sem, da so v določenih fazah proizvodnega procesa težave v zvezi z zaposlenimi in delovnimi sredstvi, s katerimi proizvajamo jeklo. Vsem nam je cilj proizvesti načrtovane količine, vendar je pogoj za ustrezno kakovost proizvodov upoštevanje vseh tehnoloških predpisov ter disciplina pri delu z napravami in njihovim vzdrževanjem. Konkurenčnost našega podjetja na trgu je v veliki meri odvisna od sodelovanja, predanosti, kreativnosti in inovativnosti vseh zaposlenih, zato si bom prizadeval, da se bodo nadaljevale že začete aktivnosti stalnih izboljšav na vseh področjih. Zastavljeni cilj povečanje proizvodnje jekel z zmanjšanjem deleža odpadka in nepredvidenih zastojev v celotni verigi proizvodnje nam bo uspelo doseči le z dobrim timskim delom in pozitivnim odnosom do dela vseh zaposlenih.

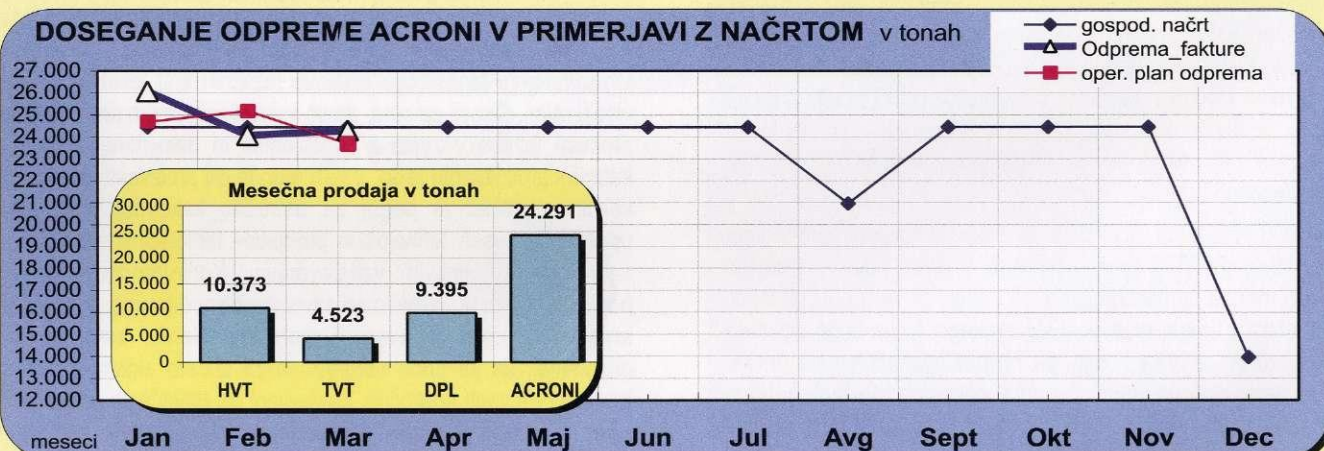
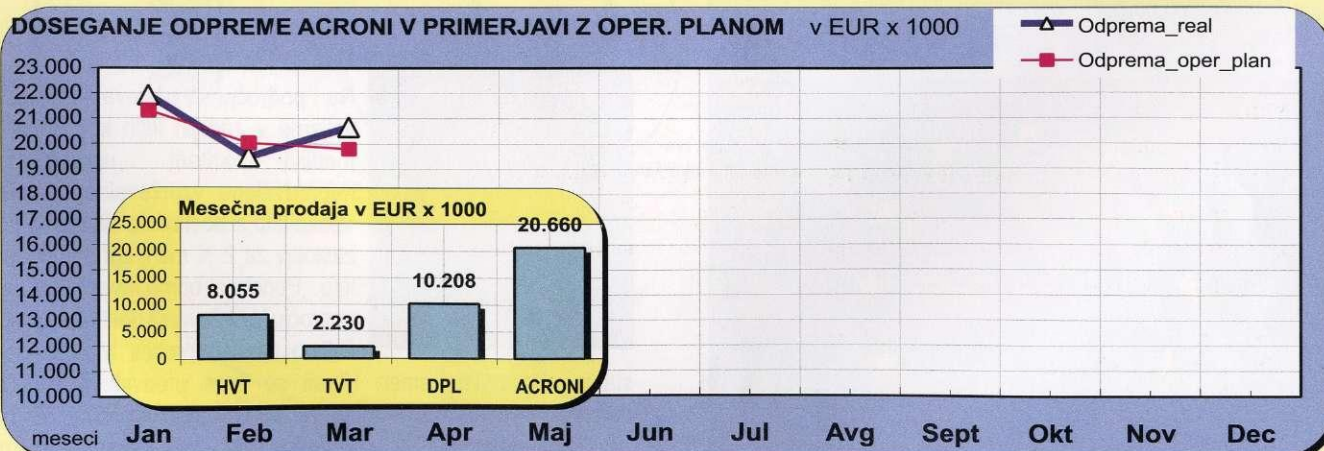
Marjan Trstenjak:

Na področju Vzdrževanja Vroče valjarne v zadnjih letih kot primarni merljivi kriterij uporabljamo nepredvidene vzdrževalne zastoje. Vsako leto si postavimo cilj, da bo teh zastojev za 2 % manj kot predhodno leto. Podobno bomo uvedli tudi na področju Vzdrževanja Jeklarne. S tem želimo zavrteti proces izboljševanja

stanja v pozitivno smer. Hkrati se letos predvideva uvedba dodatnega merljivega kriterija za spremljanje stroškov. Se pa zavedamo, da smo z omejenimi viri, tako finančnimi kot kadrovskimi, pred izjemno težko nalogo.

POSLOVANJE V MARCU

	NERJAVNA			JEKLA ZA ELEKTROPLOČEVINO						MALOOG LJ. in			KON.LEGIR. in			SKUPAJ		
	JEKLA			DINAMO			ELMAG			NAVAD. KON. JEK.			JEKLA za POBOLJ.					
	realiz.	plan	%	realiz.	plan	%	realiz.	plan	%	realiz.	plan	%	realiz.	plan	%	realiz.	plan	%
	ton	ton	%	ton	ton	%	ton	ton	%	ton	ton	%	ton	ton	%	ton	ton	%
JEKLARNA, PROGA																		
JEKLARNA	6.570	7.040	93	7.388	8.500	87	2.663	3.300	81	11.316	11.950	95	2.461	2.210	111	30.397	33.000	92
VALJARNA	7.083	7.560	94	7.398	7.900	94	2.208	3.200	69	9.899	10.340	96	2.244	2.000	112	28.832	31.000	93
IZDELKI ...PROIZVODNJA																		
HVT	1.626	1.500	108	5.287	5.800	91	2.262	2.200	103	228	300	76	917	800	115	10.320	10.600	97
TVT	484	300	161	103	100					3.443	3.500	98	354	300	118	4.383	4.200	104
DPL	3.333	3.200	104							4.891	5.000	98	696	700	99	8.920	8.900	100
ACRONI	5.443	5.000	109	5.390	5.900	91	2.262	2.200	103	8.562	8.800	97	1.966	1.800	109	23.623	23.700	100
IZDELKI ...ODPREMA v tonah																		
HVT	1.585	1.500	106	5.411	5.800	93	2.038	2.200	93	402	300	134	937	800	117	10.373	10.600	98
TVT	422	300	141	103	100					3.615	3.500	103	383	300	128	4.523	4.200	108
DPL	3.324	3.200	104							5.091	5.000	102	980	700	140	9.395	8.900	106
ACRONI	5.331	5.000	107	5.514	5.900	93	2.038	2.200	93	9.107	8.800	103	2.301	1.800	128	24.291	23.700	102
IZDELKI ...ODPREMA v EUR x 1000																		
HVT	3.381	3.248	104	2.620	2.926	90	879	956	92	195	146	133	592	512	116	8.055	8.165	99
TVT	766	529	145	40	39					1.232	1.171	105	189	154	123	2.230	1.893	118
DPL	7.635	7.423	103							1.983	1.922	103	576	411	140	10.208	9.756	105
ACRONI	11.783	11.200	105	2.660	2.965	90	879	956	92	3.410	3.240	105	1.357	1.077	126	20.660	19.814	104

DOSEGANJE ODPREME ACRONI V PRIMERJAVI Z NAČRTOM v tonah

DOSEGANJE ODPREME ACRONI V PRIMERJAVI Z OPER. PLANOM v EUR x 1000

PROIZVODNJA V MARCU

Značilno za proizvodnjo v marcu je bilo še vedno pomanjkanje ustreznih polproizvodov iz Vroče predelave v finalnih Profitnih centrih kljub proizvodnji 28.832 ton vroče valjanih trakov in pločevine. Največ tehnoloških težav je bilo pri nerjavni pločevini, kjer je bilo pri dveh kampanjah veliko število razpok in luskin na površini ter posledično tudi veliko izmeta. Kljub temu smo uspeli izdelati 23.623 ton končnih izdelkov in odpremiti 24.291 ton izdelkov našim kupcem, kar je na ravni načrtovanega v operativnem načrtu.

Profitni center Vroča predelava

V Jeklarni smo zaostali za visoko zastavljenim operativnim načrtom za 2.603 ton. Izdelali smo 30.397 ton dobrih slabov. Osnovni vzrok je veliko število izrednih dogodkov in posledično nepredvidenih zastojev. Postopno so se odpravljale pomanjkljivosti na novi vakuumski napravi in postopno smo zato dosegli načrtovano produktivnost te velike naložbe. Poraba električne energije je večja predvsem zaradi povečanega deleža nerjavnih jekel, večjega deleža lastnega povratka in slabše kakovosti jeklenega odpadka ter zastojev zaradi izrednih dogodkov.

Vroča valjarna se je s proizvodnjo 28.832 ton vroče valjanih trakov in pločevine približala gospodarskemu načrtu. Osnovni vzrok za nižjo proizvodnjo od operativnega načrta je bil pomanjkanje vložka, saj je valjarna mirovala zaradi tega vzroka kar 77 ur. Produktivnost valjarne je bila 1.066 ton na dan, kar je rekordni dosežek. Motnje v proizvodnji so bile predvsem zaradi oluščanja podpornega valja, dvakrat pa se je zlomil delavni valj na štekel valjavniškem ogrođju.

Profitni center Predelava debele pločevine

Proizvodni načrt za mesec marec je bil z 8.920 ton gotove pločevine izpolnjen 100 odstotkov. V primerjavi z lanskim marcem je bila proizvodnja višja za 4,8 odstotka. Proizvedeno je bilo 3.333 ton nerjavne pločevine, kar predstavlja 3,4 odstotka več od operativnega načrta in 11,1 odstotka več kot lani.

Proizvodna problematika se je odražala predvsem v izredno slabi kakovosti nerjavnega vložka. Skrite napake v obliki drobnih razpok so ostajale prikrite do končne kontrole in onemogočale predhodno izločanje neustreznega vložka. Reklamirana količina je znašala 664 ton.

Večji zastoj se je ob sicer neprekinjenem obratovanju Ebner kaliilne peči dogodil 12.3.- 120ur zaradi porušitve nosilca dna peči, beležili smo tudi dve menjavi poškodovanih valjčnic na Drever peči, skupaj 48 ur.

Dosežen izplen PC PDP v marcu je z 87,9 odstotka višji od

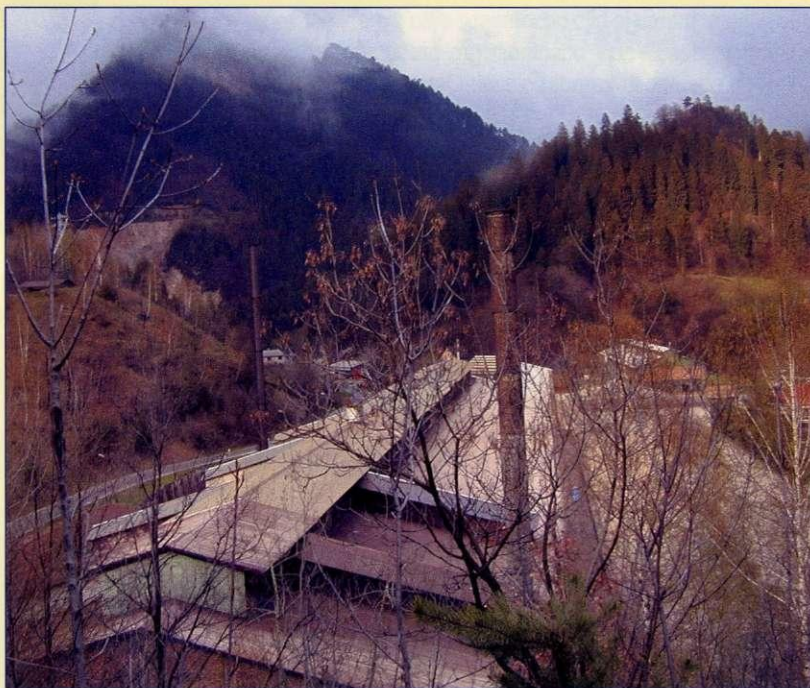
načrtovanega za 0,2 odstotka. Prav tako je za 0,2 odstotka višji od lanskoletnega marca. Načrtovani izplen je bil presežen na grupi nerjavnih jekel za 0,9 odstotka, na grupi konstrukcijskih jekel smo zaostali za načrtovanim izplenom za 0,2 odstotka, na grupi legiranih jekel pa za 0,6 odstotka.

Profitni center Hladna predelava

Skupna proizvodnja je znašala 14.707 ton, od tega je bilo 4.387 ton TVT in 10.320 ton HVT. Pri proizvodnji TVT smo za 187 ton presegle načrtovano vrednost in to v celoti pri nerjavnih jeklih. Na področju HVT pa smo proizvedli 280 ton manj, kot je bilo načrtovano. Največje odstopanje je bilo prisotno pri proizvodnji diname, kjer smo izdelali 4.600 ton, vendar je to 400 ton manj, kot smo načrtovali. Izpad je posledica določenih testiranj linije CRNO, ki jih je potrebno izvesti pred dokončnim prevzemom.

Doseženi skupni izplen HVT znaša 87,1 odstotka, kar je 0,7 odstotka manj, kot je letni plan. Rezultat je posledica odpisa 70 ton diname, ki je bila uporabljena za testiranje pri ponovnem zagonu linije CRNO po dokončanju druge faze rekonstrukcije.

Delo v posameznih sektorjih je bilo organizirano glede na dohod vložka iz PC VP. Tako je del meseca linija CBL obratovala le na 3 izmene, na lužilni liniji SCAP smo imeli 103 ure zastojev zaradi pomanjkanja vložka, na liniji SSAP pa smo v zadnjem tednu meseca začeli z izvedbo letnega

Pogled na javomiške obrate z vrha Straže.

remonta. V Valjarni so razen zvonastih peči vse ostale linije obratovala dokaj normalno, enako je bilo v sektorju Finalizacija, kjer pa so bile ob koncu meseca aktivirane dodatne izmene na razreznih linijah SSSL.

Tehnični direktor
Branko Banko, univ.dipl.inž.

JUBILANTI DELA

20 LET:

Miran JERAM

VP jeklarna

Semir ŠILJAK

PC hlad.pred.

30 LET:

Silvo BRADAŠKJA

VP jeklarna

Marko RAŠIČ

VP jeklarna

Dušan SLOVIČ

VP jeklarna

Tihomir TOMIČ

VP jeklarna

Gorka FILIPOVA

PC hlad.pred.

Adam KOSTIČ

Tehnične storitve

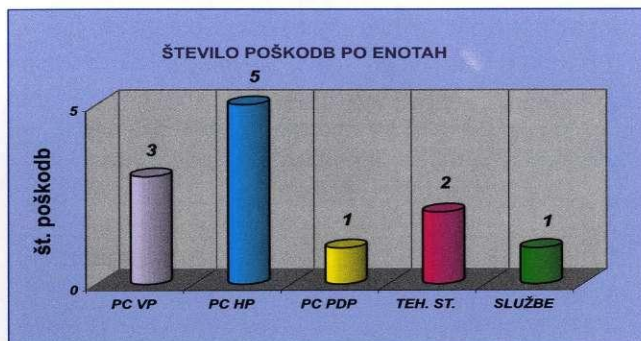
Erika REPOVŽ

Kadrov.sektor

Iskrene čestitke!

GIBANJE POŠKODB PRI DELU

V mesecu marcu se je pripetilo **12 poškodb pri delu**. Poškodovani so bili zaradi posledic teh poškodb in posledic poškodb v preteklosti **odsotni z dela 253 delovnih dni**, to je dobrih **21 delovnih dni na poškodbo**.

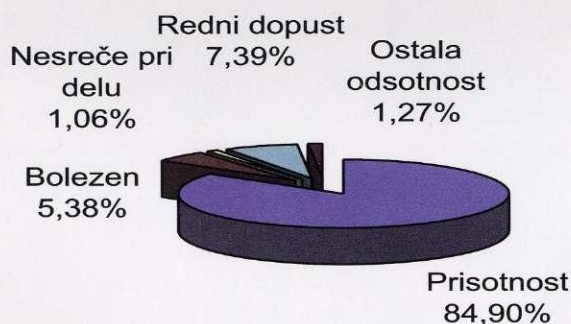

mesec, leto	PCVP	PC HP	PC PDP	TEH.ST.	SLUŽBE
Februar 2004	3	5	1	2	1
Februar 2003	6	4	5	2	0

V primerjavi z marcem 2003 je bilo 5 poškodb pri delu manj.

ODSOTNOST

V letošnjem marcu je bila odsotnost z dela malenkost večja kot lani v istem mesecu. Večja odsotnost gre predvsem na račun daljših bolniških odsotnosti zaradi bolezni. Ostale odsotnosti so v okviru lanskih.

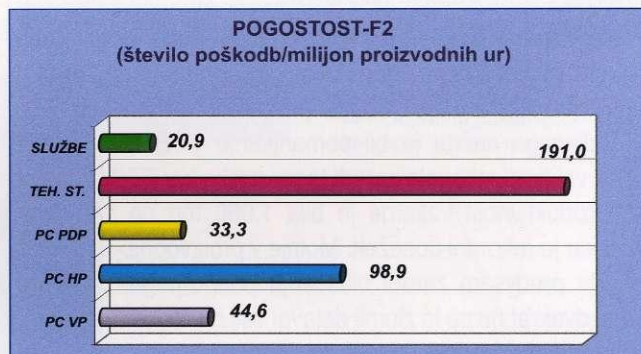

Ivanka Mavri

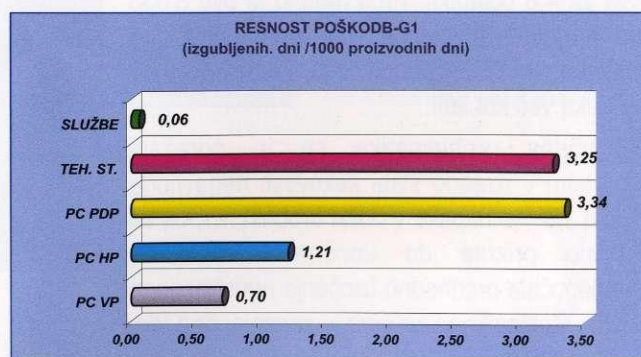
OBVESTILO

V mesecu februarju in marcu nekateri naročniki niste prejeli Novic. Napako smo naredili v Uredništvu, ko smo preverjali naslove. Zanj se vam iskreno opravičujemo in zagotavljamo, da jih boste odslej zopet redno prejeli. Obenem vas obveščamo, da je nekaj prejšnjih števil še možno dobiti v recepciji upravne stavbe Acroni.

Uredništvo

Pogostost je ta mesec največja v Tehničnih storitvah, nato v PC Hladna predelava, PC Vroča predelava, PC Predelava debele pločevine ter službe.

Resnost poškodb je največja PC PDP, sledijo Tehnične storitve, PC Hladna predelava, PC Vroča predelava ter službe.

Franč Pintar

RAZPIS KADROVSKIH ŠTIPENDIJ ZA ŠOLSKO LETO 2004/05

Strojni mehanik	15 štipendij
Strojni tehnik	15 štipendij
Elektrotehnik – elektronik	7 štipendij
Elektrotehnik – energetik	3 štipendije

Prošnje za štipendije se zbirajo na kadrovski službi do 31.8.2003.

K prošnji je potrebno priložiti zadnje šolsko spričevalo.

Štipendiste bomo izbirali glede na dosežen učni uspeh in zaposlitev staršev v Acroniju. Prednost imajo prosilci višjih letnikov.

IZ SVETA JEKLA

REKORDEN PORAST PROIZVODNJE NERJAVNIH JEKEL V LETU 2003

Svetovna proizvodnja surovega nerjavnega jekla je v letu 2003 zrasla za 10,4 % in je dosegla 22,8 milijona ton. To povečanje je večje od pričakovanega in je preseglo do sedaj največje povečanje iz leta 2002, ko je proizvodnja glede na leto prej dosegla 7,8-odstotno rast in je znašala 20,7 milijona ton (mt).

Povečanje proizvodnje je bilo v splošnem močnejše po vsem svetu, vendar tako kot pri navadnih jeklih prednjači povečanje doseženo v Aziji. Azija - posebno še Kitajska, je največji potrošnik nerjavnih jekel.

Azija je tudi območje z največjo proizvodnjo nerjavnih jekel. Azijska proizvodnja je zrasla za 17,6 odstotka - na 10,6 mt v letu 2003. Največji proizvajalec v regiji je še vedno Japonska s 4,1 mt (porast v primerjavi z 2002 je 7,2 odstotka), na drugem mestu ostaja Južna Koreja (2 mt, povečanje za 27,4 % v letu 2003), Taiwan in Indija sta tudi pomembno povečali proizvodnjo na 1,5 oz. 1,3 mt.

Proizvodnja na Kitajskem je porasla za več kot 56 odstotkov. Tako je ta država v letu 2003, ko je proizvodnja dosegla 1,8 mt, postala tretji največji proizvajalec nerjavnih jekel v Aziji.

Drugo največje območje po proizvodnji nerjavnih jekel je Zahodno Evropsko/Afriško. Skupna proizvodnja je narasla za 4,2 odstotka in je dosegla 8,4 mt. Velik porast je bil dosežen v državah, kot so: Finska, Belgija in Južna Afrika, boljša od povprečja regije pa je tudi Španija. Proizvodnja pa se je zmanjšala v Franciji, na Švedskem in v Veliki Britaniji. Rahel upad proizvodnje sta beležili tudi Nemčija in Italija.

V obeh Amerikah se je povečala proizvodnja na 2,9 mt. V primerjavi z 2002 je doseglo povečanje 3,7 odstotka. Veliko povečanje proizvodnje beleži Brazilija, Kanada pa veliko zmanjšanje.

V srednji in vzhodni Evropi se kaže močna rast potrošnje, ki pa mu proizvodnja ne sledi. Proizvodnja je dosegla 0,3 mt. Glavna proizvajalca sta Rusija in Slovenija. Proizvodnja se je precej povečala v Rusiji, v Sloveniji pa se je rahlo zmanjšala. Češka je povečala aktivnosti izdelave, v Ukrajini pa se kaže močan padec proizvodnje nerjavnih jekel.

Povzeto po Stainless steel industry, april 2004

Aleš Lagoja

Stolp Empire state building, New York, je bil zgrajen l.1931 iz nerjavnega jekla. Po več kot 70 letih se na stolpu ne poznajo sledovi starosti kar kaže na primernost uporabe nerjavnega jekla v arhitekturi.

RAST CEN SUROVIN DVIGUJE TUDI CENE KONČNIH PROIZVODOV

Rast cen surovin, ki se je začela v lanskem letu, je še posebej intenzivna od septembra lani in se nadaljuje tudi v letošnjem letu. Rast je prisotna na različnih področjih; predvsem je potrebno izpostaviti rast cen vhodnih surovin; industrijskih kovin (nikelj, baker, aluminij, cink), osnovnih surovin za proizvodnjo jekla (koks, železova ruda, jekleni odpadki in njegovi substituti, fero legure), energentov (nafta, zemeljski plin) ter transportnih storitev (ladijski transport). Visoke stopnje rasti »inputov« spremlja tudi močna rast evra, ki se je v primerjavi z ameriškim dolarjem povzpela na rekordne ravni.

Kitajska dobesedno »požira« vse vrste surovin, saj se njena gospodarska rast v zadnjih letih iz leta v leto povečuje. Pomembno na povečevanje povpraševanja v letošnjem letu vplivata tudi gospodarska rast oziroma okrevanje ameriškega in japonskega gospodarstva. Zadnje gospodarske napovedi so bistveno bolj spodbudne tudi za rast v državah območja evra in Evropske unije. Povpraševanje po surovinah se povečuje predvsem na račun Kitajske. Kitajska industrijska proizvodnja se je marca letos na letni ravni povečala za 19,4 odstotka, kar je največ v zadnjem letu dni. Rast industrijske proizvodnje v prvih dveh mesecih letošnjega leta je znašala 17 odstotkov, v prvem četrtletju pa malo manj kot 18 odstotkov. Glavni dejavnik rasti predstavljajo naložbe v t.i. bazični industriji: proizvodnji jekla, cementa in aluminija. Proizvodnja jekla je v prvih dveh mesecih letošnjega leta znašala 39,1 milijona ton in je bila za 28 odstotkov večja kot lani, medtem ko se je proizvodnja cementa na letni ravni povečala za slabo četrtino. Na drugi strani se povečuje tudi proizvodnja potrošnih dobrin (avtomobilov, mobilnih telefonov in prenosnih računalnikov), kjer povečanja na letni ravni znašajo od 40 do 65 odstotkov.

Na londonski borzi kovin (LME) se cene kovin povečujejo iz dneva v dan in posamezne kovine dosegajo rekordne vrednosti. Cena bakra se je v lanskem letu povečala za 80 odstotkov, rast pa se nadaljuje tudi v letošnjem letu. Aluminij je

v letošnjem letu dosegel najvišjo ceno v zadnjih štirih letih, cena niklja pa se je lani povzpela na najvišji nivo od leta 1989. Razlog za divjo rast cen je v povečanju obsega povpraševanja, dodatno pa na skokovito rast vplivajo tudi investicijski skladi, ki so večino svojih naložb iz finančnih trgov prenesli na surovinske trge, kjer so zaslužki nekajkrat večji.

Po podatkih evropskega združenja proizvajalcev jekla Eurofer je pogodbeni cena železove rude v letošnjem letu v primerjavi z lanskim višja za 20 odstotkov. Cena kitajskega koksa (Kitajska predstavlja polovico svetovnega trga), ki je leta 2002 znašala 60 USD/t, se je lani povečala na 150 USD/t, v letošnjem letu pa na 460 USD/t. Položaj na trgu se dodatno poslabšuje, ker se hkrati s povečanjem cen osnovnih surovin povečujejo tudi stroški ladijskega transporta na eni strani, na drugi strani pa prihaja do pomanjkanja ladij za prevoz. Podoben položaj je pri jeklenem odpadku. Cena jeklenega odpadka v kakovosti E3 se je v letošnjem letu povečala na 210 EUR/t (na nekaterih trgih tudi na 250 EUR/t), kar je dvakrat več kot v letu 2003.

Rast cen surovin se odraža tudi v višjih cenah jeklarskih proizvodov. Vodilni ameriški in evropski proizvajalci so začeli uporabljati tudi dodatna doplačila (doplačilo za jekleni odpadki, ponekod se imenuje doplačilo za surovine) in tako del povečanja stroškov »inputa« prenašajo v cene končnih izdelkov. Dobavni roki se podaljšujejo. Proizvajalci ne potrjujejo več naročil za daljše obdobje, ampak se omejujejo na največ trimesečno obdobje.

Rast cen surovin in polproizvodov (slabi, gredice, valjana žica, toplo valjani trakovi) je pri nekaterih proizvajalcih jekla že preseгла ravni, kjer se jim proizvodnja še splača, zato so začasno zmanjšali proizvodnjo ali pa jo na določenih programih celo ukinili. To dejstvo še povečuje primanjkljaj na ponudbeni strani in pomeni dodaten psihološki pritisk na rast cen končnih proizvodov. Krog je tako sklenjen in spirala rasti cen se nadaljuje. Napovedana so že povečanja cen za tretje četrtletje, ki bodo cene v Evropi dvignile za nadaljnjih 50 – 80 EUR/t, v ostalih predelih sveta pa za 50 – 100 USD/t.

Zanimivo je, da so v letošnjem letu doplačilo za odpadki uveljavili tudi proizvajalci nerjavnih jekel. Tako imajo »pokrito« povečanje niklja, kroma in molibdena v t.i. doplačilu za legure, ki se je dodatno povečalo še za rast cen odpadka, kar je cene nerjavne pločevine dvignilo na bistveno višje ravni kot v lanskem letu. O uvedbi doplačil za legure razmišljajo tudi japonski in korejski proizvajalci nerjavnih jekel. To samo dodatno potrjuje, da so letošnja povečanja cen surovin tako velika, da tudi porabniki na azijskih trgih, kjer do sedaj ni bilo praktično nobene možnosti uveljavitve vsaj minimalnih doplačil, spreminjajo svoja stališča. Zavedajo se, da imajo trenutno proizvajalci jekla škarje in platno v svojih rokah in da jim tržna situacija omogoča vsaj delno prelitje povečanja stroškov rasti surovin v cene končnih proizvodov.

Janka Noč

Vsako leto dobi katera od rastlin noge.

B
O
D
I
C
A

Izkoriščanje bolniške odsotnosti

Pred meseci je tudi v našem glasilu pisalo o zmanjševanju bolniške odsotnosti in kontroli le-te. Mislim, da do realizacije še ni prišlo, saj poznam kar nekaj primerov, ko zaposleni še vedno to nesramno izkoriščajo. Naj navedem le enega. Sodelavec, ki je komaj leto dni zaposlen pri nas boluje v velikih odmerkih, obenem pa opravlja svojo "s.p." dejavnost tudi med bolniško.

Navedene trditve v omenjenem dopisu z dne 23.03.2004 so bile preverjene v skladu z možnostmi, ki jih dopušča kolektivna pogodba. Opravili smo kontrolo na domu in razgovore z njegovimi neposredno nadrejenimi. Drži, da omenjeni sodelavec pogosto boluje, saj ima 122 dni bolniške odsotnosti v zadnjih 18 mesecih. V času izvedene kontrole na domu sodelavca ni bilo doma. V tem primeru ne gre za kršitev, saj je zdravnik ugotovil, da so dnevni izhodi utemeljeni zaradi narave bolezni. Drži tudi, da ima omenjeni sodelavec legalno prijavljeno dejavnost samostojnega podjetnika. Nadaljnji ukrepi bodo znani, ko bo opravljen osebni razgovor z omenjenim sodelavcem.

Avtorja anonimnega pisma vabim, da se oglasi na razgovor, saj navaja, da pozna več podobnih primerov. Le z odkritim pogovorom najožjih sodelavcev bomo lahko preprečili, da bi iz manjših zapletov nastali preveliki.

Dr. Marjan Trstenjak

Dopolnitev tabele "Koristni predlogi"

Zaposleni v oddelku Merilnica Procesne avtomatike predlagamo, da bi se ob nazivu realiziranega koristnega predloga dodalo še ime predlagatelja. Tako bi vsi zaposleni lahko videli, kdo se s svojim delom trudi za izboljšavo na svojem področju in tako posledično vpliva na boljše rezultate našega podjetja.

Hvala za pobudo. O tem, da bi objavljali poleg izboljšav in koristnih predlogov še imena avtorjev, smo resno razmišljali. Žal je "prevagalo" mnenje, da je ponekod klima v Acroniju še vedno takšna, da so avtorji podvrženi vsaj posmehu, če ne še čemu hujšemu. Nekako v tem smislu: Da ga ni sram, da prijavlja takšne malenkosti, koristolovca... ali pa, Kako se more tako poceni prodajati (za bon?). Bomo pa razmislili o rednem objavljanju lestvice TOP TEN - deset avtorjev in delovnih skupin z največ predlogi.

Novšak

Dotrajani žerjavi v PDP

V PC PDP sem zaposlen na delovnem mestu žerjavovodja. Vodilne v PC PDP bi rad seznanil s stanjem nekaterih žerjavov, ki morajo dvigovati pretežka bremena. Nekateri žerjavi so se že zamenjali z novimi, moti pa me, da bodo novi žerjavi nameščeni tam, kjer so zdaj že obnovljeni in imajo večje nosilnosti (16-tonski žerjav na odpremi je obnovljen, 5-tonskega v lužilnici pa bo zamenjan z novim). Ostaneta še dva, ki sta preobremenjena. To je

žerjav št. 2 in žerjav na tehtnici. Oba sta tudi dotrajana. Leto izdelave 1947. Sprašujem, ali se mora res zgoditi kaj hujšega, da se nabavi nov žerjav. Ali ni dovolj nezgod pri delu?

Žerjavovodja PDP.

Spoštovani! Vaše pismo sem prebral z mešanimi občutki. Po eni strani mi je všeč, da zaposlene skrbi, kaj se dogaja v našem obratu in na ta način skušajo opozoriti na določene pomanjkljivosti ali nepravilnosti, po drugi pa me skrbi, ker prav vaše pisanje potrjuje sume o skrajno neodgovornem ravnanju posameznikov, z vami vred.

Najprej bi rad natančno pojasnil, kakšno je stanje na področju žerjavov v PC PDP in kaj bomo v prihodnje izboljšali.

V PC PDP postopoma zamenjujemo žerjave z nosilnostjo 6,5 t (nosilnost žerjava s traverzo in magneti je 3,5 t) z močnejšimi 16-tonskimi žerjavi. Pri tem moram povedati, da je sedaj maksimalna teža plošče pred obrezom 6,7 t in po obrezu 6 t. To je tudi največje dopustno breme, ki ga je dovoljeno dvigniti s starim žerjavom. Dvigovanje večjih bremen je strogo prepovedano in je v nasprotju z varnostnimi predpisi ter pravili, s katerimi so žerjavovodje seznanjeni in na katere jih stalno opozarjamo.

V našem PC-ju imamo v uporabi še štiri žerjave z manjšo nosilnostjo, in sicer: žerjava št. 2 in št. 3 v hali A ter žerjava št. 15 in št. 16 v hali C, vse z nosilnostjo 6,5 t. Na žerjavih št. 2, 3 in 16 smo zaradi vodenja normalne proizvodnje prisiljeni občasno dvigovati teže do 7,6 t. To pomanjkljivost bomo odpravili v najkrajšem možnem času. Do takrat žerjave poostreno pregledujemo in sproti odpravljamo ugotovljene nepravilnosti oziroma morebitne poškodbe. Preobremenitve do npr. 20 t lahko povzročijo katastrofo, zato jih ne sme biti. Nov žerjav namesto sedanjega žerjava št. 16 na tehtnici v hali C je že naročen in bo dostavljen v PC PDP čez 4 mesece.

V okviru projekta »Nova linija za toplotno obdelavo« bomo v roku enega leta dobili dva nova žerjava z nosilnostjo 16 t, ki bosta zamenjala žerjava št. 2 in št. 3 v hali A. Vsi novi žerjavi bodo opremljeni s preobremenilno napravo, ki izklopi dvig v primeru preobremenitve. S tem bodo v PC PDP sami 16-tonski žerjavi, razen v lužilnici, kjer bo do nadaljnjega ostal 6,5-tonski žerjav (max. teža plošče je 6 t). V lužilnici se tako ali tako lahko zapenjajo samo posamezne plošče, do prepovedanega in nepravilnega ravnanja pa lahko pride pri razkladanju voza, če žerjavovodja zavestno dvigne preveč plošč skupaj, kar je strogo prepovedano in predstavlja hudo delovno kršitev ter ogrožanje varnosti.

Enaka nevarnost obstaja tudi na preostalih treh žerjavih, ki jih bomo zamenjali. Največje preobremenjevanje je možno pri razkladanju vložka, čeprav z našimi predpisi in opozarjanjem skušamo ljudem dopovedati, naj tega ne delajo. Žalosti in obenem jezi me, da se še vedno dogaja, da se z žerjavi dviga teže do 20 t, čeprav je njihova nosilnost 6,5 t (3,5 t s traverzo in magneti).

S takim odnosom do predpisov in varnosti absolutno nisem zadovoljen, saj lahko tudi v prihodnje pričakujem, da se bodo na ta način preobremenjevali tudi novi žerjavi.

Moja dolžnost je, da s pomočjo vodstvenih delavcev PC tako ravnanje preprečim in najstrožje kaznujem.

Za pismo se anonimnemu piscu zahvaljujem.

Direktor PC PDP
Dr. Slavko Ažman

USTANOVITEV SVETA DELAVCEV

Na skupni seji sindikatov SKEI ACRONI in NEODVISNOST – KNSS ACRONI smo se strinjali, da je potrebno ustanoviti svet delavcev.

Preden pa se v podjetju začnemo resno ukvarjati s tem, želimo, da bi bilo čim več zaposlenih seznanjenih s tem, čemu svet delavcev in kakšne so naloge sindikata?

Čemu svet delavcev?

Zakon o sodelovanju delavcev pri upravljanju omogoča delavcem, da zlasti preko svojih izvoljenih predstavnikov – sveta delavcev - in preko predstavnikov v nadzornem svetu ter v upravi družbe (delavski direktor) iz naslova dela uresničujejo svoj vpliv na upravljanje podjetja.

Mogoče bo najbolj razumljiva nujnost izvolitve sveta delavcev, če ga primerjamo s sindikatom in delničarji. Delničarji so vsi, ki imajo delnice podjetja – torej so solastniki podjetja. Svoje interese lahko uresničujejo le na skupščini, kar pa nima nobene zveze in vpliva na vodenje podjetja (pišem zelo poenostavljeno).

Sindikata je interesno združenje in ima v podjetju predvsem tri temeljne funkcije:

- stalno uveljavljanje (novih) pravic in interesov delavcev (preko sklepanja kolektivnih pogodb in različnih oblik sindikalnega boja),
- učinkovito varstvo že pridobljenih delavskih pravic pred različnimi oblikami

kršenja (z uporabo različnih pravnih in nepravniških metod in sredstev sindikalne zaščite),

- skrb za boljši družbeni standard delavcev.

Sindikata se bori za nove pravice in je zaščitnik pridobljenih pravic svojih članov - tistih, ki plačujejo članarino, žal pa vse doseženo zaenkrat velja tudi za nečlane.

Zgoraj naštetih funkcij ne more prevzeti svet delavcev. Poleg zgoraj naštetega pa ima sindikata temeljno funkcijo **skrb za učinkovito delovanje sistema delavske participacije.**

Če poenostavimo, je sindikata borbeni organ. Za dosego ciljev namreč lahko uporabi vse oblike delavskega boja – tudi stavko. Svet delavcev nima te pristojnosti.

Če opredelimo razmerje med delovanjem sindikata in sveta delavcev v podjetju, bi lahko rekli, **da preko sindikata delavci uresničujejo pravice iz delovnega razmerja v ožjem pomenu besede, preko sveta delavcev pa še na podlagi dela v širšem smislu. Področje dela sindikata in sveta delavcev se ne pokriva, ampak se dopolnjuje.**

Kaj pa svet delavcev?

Nemška definicija o tem pravi takole:

»Delodajalec in svet delavcev sodelujeta v polnem medsebojnem zaupanju in ob sodelovanju v podjetju zastopanih sindikatov in združenj delodajalcev za dobrobit zaposlenega osebja, kakor tudi podjetja ter upoštevajoč veljavne tarifne pogodbe.«

Delavska participacija (sodelovanje zaposlenih pri vodenju in upravljanju podjetja) izhaja iz teorije **o skupnih istosmernih interesih delavcev in delodajalcev.** Svet delavcev ima torej vpliv na tekoče upravljanje podjetja iz naslova dela.

Za svet delavcev je pomembno dvoje:

Svet delavcev in drugi predstavniki delavcev v organih podjetja (če nimamo sveta delavcev, ne moremo imeti delavskih predstavnikov v nadzornem svetu) naj bi zastopali vse zaposlene v podjetju.

Za kakovostno odločanje sveta delavcev in nadzornega sveta je zelo pomembna primerna strokovna izobrazba in usposabljanje članov.

Zaradi zgoraj povedanega je pomembno, da pri kandidiranju članov za svet delavcev pazimo na to, da so kandidati pripadniki delavskim interesom in da so strokovno podkovani. Naj pri tem opozorim, da za člane sveta delavcev ne morejo kandidirati in biti izvoljeni člani vodstva podjetja in njihovi svojci.

Za boljše razumevanje razlike med sindikatom in svetom delavcem navajam primer:

Sindikata v podjetju in vodstvo družbe se dogovarjata o podjetniško kolektivni pogodbi, s tem pa seveda tudi o plači in ostalih pravicah in dolžnostih zaposlenih, svet delavcev pa ima pristojnosti skrbeti za to, da se ta pogodba, zakoni in drugi predpisi izvajajo s strani delodajalca.

Delodajalci pri raznih svojih odločitvah »pozabijo« na sindikata. Posebno rado se to dogaja pri vprašanju prodaje družbe ali njenega bistvenega dela, zaprtju družbe ali njenega bistvenega dela, bistvenih spremembah lastništva, potrebah po novih delavcih, sistematizaciji mest, zmanjšanju števila delavcev, itn...

Seveda pa ne morejo in ne smejo spregledati sveta delavcev. Vodstvo je v takih in podobnih primerih /našteti so z zakonom/ dolžno zahtevati skupno posvetovanje s svetom delavcev. V nasprotnem primeru ima svet delavcev pravico odločitve vodstva zadržati – VETO. Če se to zgodi, delodajalec ne sme izvršiti odločitve do dokončne odločitve pristojnega organa.

Svet delavcev je še kako potreben organ, saj v nasprotnem primeru zaposleni nimajo nobenega vpliva na vodenje podjetja in odločitve vodstva podjetja. Nujno pa je, da svet delavcev in sindikata sodelujeta ter se dopolnjujeta. Če svet delavcev postane le organ v službi posloводства in nasprotnik sindikata ter zaposlenih, je bolje, da ga ni.

Naj zaključim z mislijo, da je svet delavcev nujen in potreben organ, če zaposleni ne želijo biti le poceni delovna sila oziroma orodje, ki se ga po uporabi odvrže.

Sonja CUZNAR, predsednica Neodvisnega sindikata

Janez VILMAN, predsednik sindikata SKEI

KAKO IN O ČEM JE PISALO V "ŽELEZARJU" PRED 50 LETI

IZVOLILI SMO DELAVSKI PARLAMENT

Ob koncu marca so bile volitve v centralni delavski svet in obratne delavske svete naše železarne. Začele so se ob štirih zjutraj in so trajale 12 ur. Praznično vzdušje, ki je zajelo vse naše podjetje, je bilo zlasti občutiti na vseh lepo okrašenih voliščih.

V CDS smo med 126 kandidati volili 101. 78,5 % je bilo delavcev, 21,5 % pa uslužbencev. V obratne DS je bilo 337 kandidatov, in sicer 90,3 % delavcev, preostanek so bili uslužbenci.

Od 6381 volivcev je volilo 93,3 %, 352 je bilo opravičeno odsotnih, abstinenca pa je znašala 78 volivcev ali 1,2 %. Od 5951 glasovnic je bilo 164 ali 2,7 % neveljavnih.

Med izvoljenimi kandidati v CDS je 75 delavcev in 26 uslužbencev, v obratne DS pa je bilo izvoljenih 233 delavcev in 28 uslužbencev.

Rezultati nedavnih volitev so boljši od vseh dosedanjih, kar ponovno dokazuje enotnost našega kolektiva ter njegovo visoko politično in razredno zavest.

JUBILANTI 40-LETNEGA DELA V ŽELEZARNI

Naše podjetje je tudi letos počastilo jubilate 40-letnega dela. V zgornjih prostorih Kazine so jim priredili majhno, a prijetno slovesnost, ki so se je udeležili tudi direktor Viktor Ropret, predsednik UO Dante Jasnič, predsednik DS Jože Kunstelj, zastopnika sindikata Labura in Frece, predsednik mestne občine Maks Dolinar ter drugi predstavniki in gostje.

Večina jubilarntov je svoje delo v železarni začela s 14 ali 15 leti na preprostih delih z nazivi, ki nam danes ne sedejo najboljše v ušesa (odpirac vrat, nosač vode, pometač pločevine, tekač), nekaj je bilo

tudi vajencev. Po pozdravnem nagovoru tov. direktorja je predsednik UO jubilantom podelil diplome in denarne nagrade, nato pa se je razvil pristrčen tovariški večer.

Prav je, da na koncu njihova imena tudi zapišemo: Janko Avsenik, Janez Biček, Alojz Bregant, Franc Dolinar, Franc Hartman, Valentin Horvat, Franc Kalan, Janko Kos, Anton Kosmač, Franc Kosmač, Janez Kristan, Jože Langus, Matevž Malej, Rudolf Markelj, Franc Mrak, Andrej Noč, Anton Polc, Janez Ribnikar, Avgust Rozman, Franc Tavčar, Jože Trebušak, Janez Valter, Anton Vengar in Karel Vovk.

Pihalni orkester jeseniških železarjev pred 20 leti.

KAKO JE PRI JESENIŠKI ŽELEZARSKI GODBI

Po številu je orkester eden najštevilčnejših v Sloveniji, saj šteje 52 godbenikov, v svoji glasbeni šoli pa vzgaja še 32 mladincev. Iz poročil je razvidno, da je bilo delovanje med letom vsestransko in precej obsežno. Godba je sodelovala na prireditvah in slavnostih vseh organizacij in društev ter je imela po celotnem okraju 47 večjih nastopov. Premalo pa je bilo koncertov na Jesenicah in na podežlju, s čemer godbeniki niso bili zadovoljni.

Po obširni razpravi na občnem zboru so ugotovili, da je godba preveč prepuščena sama sebi, da se za njeno delovanje nihče ne meni in tudi ni pomoči ter moralne podpore. Največkrat je tako, da pomislimo nanjo le takrat, ko jo potrebujemo, vse ostalo pa ni pomembno. Sklenili so, da bo novi odbor predstavnikom jeseniškega delavstva in oblastvenih struktur prikazal pomen delovanja godbe na kulturnem področju in tudi njen pomen kot predstavnice delovnega kolektiva pred javnostjo doma ter v svetu, kakor je to pri večini godb v rudarskih in industrijskih centrih.

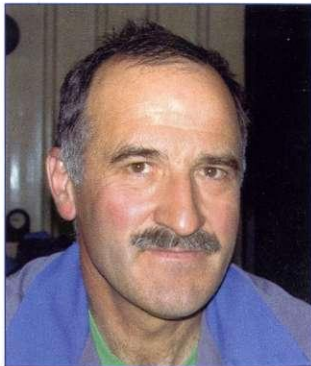
Prav glasba, ki jo igra pihalni orkester, je tista, ki živi tesno z narodom. Spremlja ga pri vseh manifestacijah, paradah, proslavah, izletih, delovnim množicam igra za zabavo in razvedrilo, ob njenih zvokih se lahko veselo zasuje v dvoranah ali kar na tratah, zaslužene delavce in njihove svojce pa pospremi na njihovi zadnji poti.

Tak pomen ima godba na pihala v industrijskih krajih, tega pa se nekateri žal ne zavedajo v polni meri.

Zdravko Kovačič

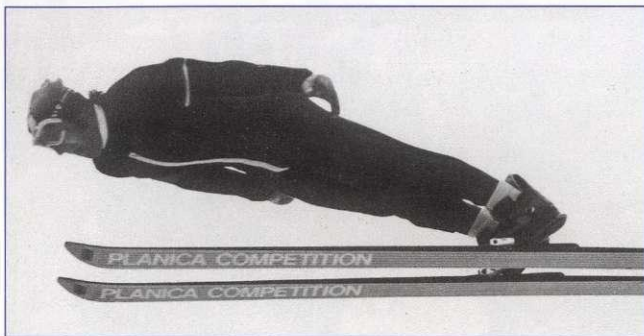

Zankar v žični valjarni - eden od izumrlih poklicev.

Stane Rakar: "Večkrat je dan prekratek!"

Stane Rakar je eden tistih, ki mu prav gotovo ni nikoli dolgčas. V službi opravlja odgovorno delo, ki zahteva "celega človeka". Poklicno pot je začel kot električar v Železarni Jesenice. Čeprav se je aktivno ukvarjal s športom, je ob delu uspešno zaključil srednjo elektrotehnično šolo. Trenutno je na delovnem mestu delovodje PC Hladna predelava - sektor Valjarna. Dan mu zapolni delo na kmetiji, če pa mu ostane kaj časa, ga porabi za rekreacijo.

Svetovno prvenstvo v Kulmu leta 1975 - eden od dobrih skokov.

Začniva kar s športom. Včasih ste se z njim precej resno ukvarjali.

In se še vedno rad, le časa mi včasih primanjkuje. Žoga me še zmeraj privlači. Že približno trideset let se ob torkih zvečer dobivamo s prijatelji v TVD Partizan Žirovnica, kjer igramo nogomet. Trudim se, da zamudim samo tiste torke, ko sem v službi. Poleti se za rekreacijo vozim s kolesom v službo, s starejšim sinom pa se odpraviva tudi na kakšno turo s kolesi. Za smuči pa lahko rečem, da so mi kar prirasle na noge. Nekdanji sodelavec Beno me je navdušil za turno smuko. Vsako leto se udeležim tekme v smučarskih skokih veteranov.

Med športi smučarski skoki zavzemajo pomembno mesto.

Seveda. Nekaj let - od leta 1970 do 1975 - sem bil član državne reprezentance. Moj največji uspeh je bila udeležba na svetovnem prvenstvu v poletih v Kulmu leta 1975 in na novoletni turneji. Potem

Marec 2000 - zastavonoše pred spustom. (Stane je tretji z leve.)

sem odšel na služenje vojaškega roka. Po vrnitvi iz JLA sem bil aktiven še kakšno leto. Ustvaril sem si družino, ki te spremeni. Prej si bolj sebičen, potem pa se razdajaš. Poleg tega je bilo potrebno pomagati očetu na kmetiji, ki je počasi prešla v moje roke. Časa za aktivno tekmovalstvo ni bilo več. V Planico pa še vedno rad zahajam. Udeležim se tekme veteranov, ki je tradicionalno vsako leto v Planici. Sem v ekipi zastavonoš in tradicionalno vozim finsko zastavo. To mi zelo veliko pomeni, ker so Finci zelo uspešna ekipa. Poleg tega sem v ekipi teptačev, ki pripravljajo skakalnico. Letos smo bili zelo pohvaljeni, saj nam je uspelo dobro pripraviti skakalnico in izpeljati tekme kljub slabemu vremenu.

Za spust z zastavo moraš biti kar dobro pripravljen. S kakšno hitrostjo pa zdrviš s "pukla" v iztek skakalnice?

Hitrost je res kar precejšnja, tudi čez 100 kilometrov na uro. Kondicijsko moraš biti dobro pripravljen, sicer je boljše povedati, da ne zmoreš več. Padec ni priporočljiv, ker ima pri takšni hitrosti lahko hude posledice, pa še lepo ni za gledalce na tekmi in pred TV zasloni.

Na začetku ste omenili, da je dela na kmetiji vedno dovolj. Imate veliko zemlje?

Za tiste čase, ko je domačija nastala, je bila to kajža. Zdaj imam 4,5 ha obdelovalne zemlje in 3 ha gozda. V hlevu je osem repov živine - štiri krave in štiri telice. Prašičev ne redimo več, tudi kokoši smo ukinili, odkar je umrla mama. Poleg službe je to kar precejšnja obveznost. Večkrat se mi zdi, da je dan prekratek. Ga kar zmanjka. Zemljo imamo skrbno obdelano, ker jo cenim. Sejemo tudi nekaj malega žita za krmo in povrtnine za ozimnico ter sprotno uporabo. Ostalo so travniki in gozd. Mleko odkupijo sosedje, delamo pa tudi domačo skuto. H

kmetiji spada še star sadovnjak z visokimi drevesi. To so stare vrste sadnih dreves, ki jih v skladu z usmeritvami SKOP (slovenski okoljevarstveni program) poskušam ohraniti. Prvenstvena naloga po tem programu je skrb za ohranjanje prvobitne podobe podeželja. Stari sadovnjaki so le del tega. Vsak sadovnjak, ki je

Marec 1998 - Peterka po dramatičnem razpletu 2 v SP. Na fotografiji je ekipa teptačev.

vklučen v ta program, dobi identifikacijsko številko in vsakih nekaj let pride na vrsto za kontrolo. S sadnim drevjem se rad ukvarjam. Sam ga obrezujem, pa tudi cepljenje se mi večkrat kar posreči. Sadja pridelamo zgolj za domačo rabo, saj takšne vrste sadovnjak ne da prav veliko pridelka.

Vam pomeni kmetija dodaten vir dohodka?

Ne. Zame je najpomembnejše, da je zemlja dobro obdelana in izkoriščena. Želim biti dober gospodar.

Ampak to še ni vse. Povedali so mi, da ste tudi na vasi aktivni.

En mandat sem bil v vaškem odboru. Sem ključar cerkvice svetega Lovrenca in ker je moj osnovni poklic električar, skrbim za električno zvonjenje. Sodeloval sem tudi pri obnovi cerkvice. To je bilo zelo zahtevno in težaško delo. Višinska razlika od platoja, do koder smo lahko pripeljali material s traktorji, pa do cerkve znaša 100 metrov. Pot je zelo strma in nevarna. Opeko za zvonik smo vso znosili ročno. Kasneje smo naredili tovorno žičnico, s katero smo zvozili ostali material. Opravljenega je bilo veliko prostovoljnega dela, okrog 28.000 ur.

In se na vasi še da zmeniti za kakšno "udarniško"?

Delovnih, pridnih ljudi, ki so pripravljeni narediti kakšno stvar zastonj, je vedno manj. Mladi se ne vključujejo dovolj. Navajeni so na drugačen način življenja. A z dobro voljo se lahko veliko naredi - četudi ni prav veliko denarja na razpolago. Ob 100-letnici gasilskega društva smo s prostovoljnimi delom obnovili cisterno in dve koriti v vasi. Stoletnico smo izkoristili za to, da smo polepšali podobo vasi in obenem opravili družbeno koristno delo. Obnovili smo tudi vaško znamenje, naredili zbiralnico mleka, na Selcah smo postavili brunarico, čistimo Reber, kjer se pase živina, pa še kaj bi se našlo.

Potem sem še v odboru agrarne skupnosti. Živino pasem v Rebru. Kot otrok se spomnim, da smo pasli vrsto - kolikor je imel kmet krav, toliko dni zapored je pasel. Zdaj je moja živina vse poletje v Rebru zato, da je popašeno. Za druge iz vasi je nerodno, ker so poti asfaltirane, poleg tega je treba upoštevati občinski odlok, ki določa, da je potrebno cesto počistiti, če jo živali onesnažijo.

Kdo vam pri kmečkih opravilih pomaga?

Za molžo imamo molzni stroj, pa tudi nekaj druge kmetijske mehanizacije. Vendar je s stroji treba znati rokovati in kdaj kaj popraviti. V glavnem vse postoriva z ženo, pri večjih delih pa pomagajo tudi otroci. Imam dva sinova. Eden si že ustvarja družino, drugi je še doma.

Med fotografijami, ki ste mi jih pokazali, je tudi nekaj planinskih.

Časa za planine je več pozimi. Pokojni Janko je dejal, da je

njegova hišna gora Dobrča. Moja je Stol. Vsaj petkrat, šestkrat na leto se povzpnem nanj. Rad grem tudi na turno smuko, za katero me je navdušil nekdanji sodelavec Beno. Skupaj sva naredila nekaj lepih izletov. Zadnje čase hodim največkrat sam ali pa gre z mano

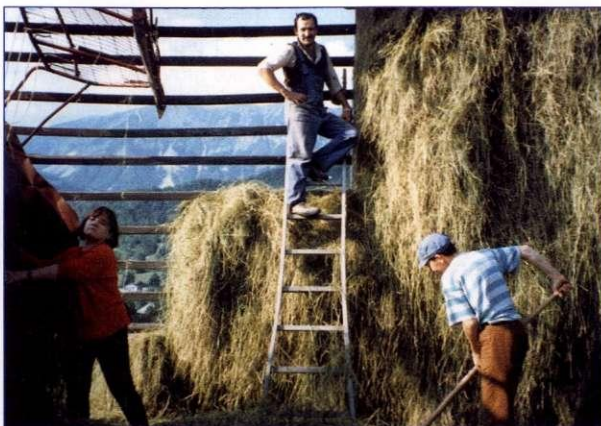
kuža. Letošnja bera je bolj slaba. Januarja sem bil na operaciji, zato sem bil le trikrat na Stolu. A snega je še dovolj. Mogoče se bom kam odpravil med prvomajskimi prazniki.

Pri vseh teh aktivnostih najbrž ne ostane nič časa za dopust na morju ali kje drugje.

Dokler so bili starši, smo šli za kakšen teden skupaj na morje. Zdaj greva z ženo za par dni v toplice. Več pa čas ne dopušča. Takrat, ko naju ni, mora nekdo drug poskrbeti za najnujnejše.

Zagotovo nama je ostala še kakšna tema, ki je nisva obdelala. A, da ne bova predolga, sva tu postavila piko. Vi pa najbrž kljub temu veste, zakaj Stane pravi, da je zanj dan prekretek.

L.M.

Pospravljanje sena v kozolec.

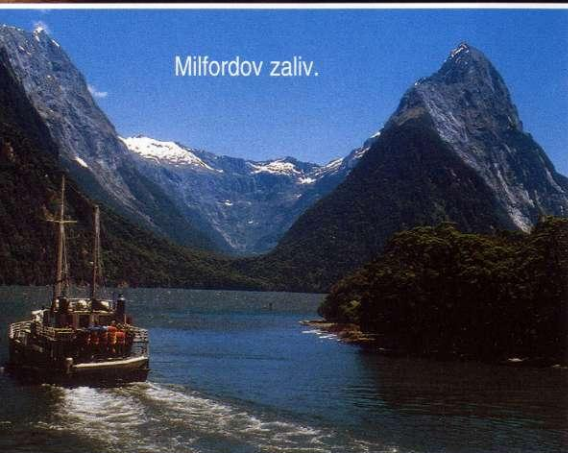
S poti na Vrtačo. (april 99)

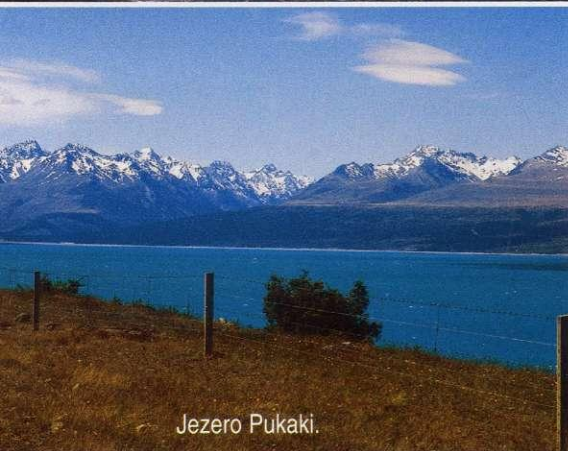
Z Benotom na Stolu 2000.

Mesto Cristchurch.

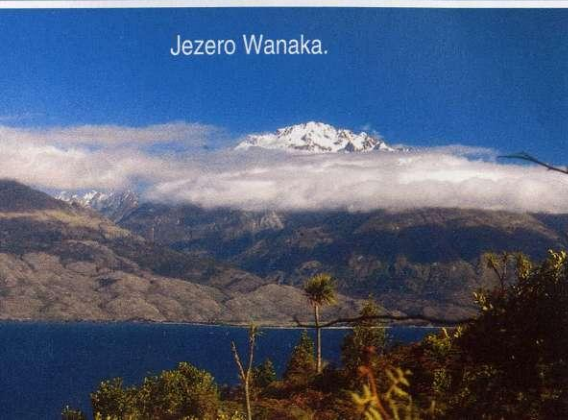
Milfordov zaliv.

Jezero Pukaki.

Potop kita glavača.

Jezero Wanaka.

POTOPIS

NOVA ZELANDIJA

JUŽNI OTOK

Christchurch je največje mesto Južnega otoka v severnem delu Canterburyjske ravnine ob reki Avon. Izrazito angleška mestna podoba s številnimi viktorijanskimi in neogotskimi stavbami, med drugim anglikanska katedrala, katoliška bazilika iz leta 1905, sedež canterburyjske province, mestna hiša ter Canterburyjski muzej. Vse to smo si ogledali, očaral pa nas je tudi pisan vrvež na mestnih ulicah. Omeniti velja še čudovit botanični vrt s številnimi rastlinami, cvetjem, mogočnimi drevesi in živalmi. Med sprehodom po vrtu smo očarani nad lepotami in ga kar ne moremo zapustiti, saj na vsakem koraku opazimo kaj novega.

Nato nadaljujemo popotovanje po Canterburyjski planoti do mesta Geraldine ter nato preko prelaza Burkes do jezera Tekapo. Opravimo ogled cerkve dobrega pastirja in spomenik psu ovčarju, brez teh dveh spomenikov ne bi bilo Nove Zelandije, kot jo poznamo. Vreme je sončno, tako da imamo čudovito panoramo za fotografiranje –jezero, v ozadju pa gore. Nadaljujemo vožnjo do jezera Pukaki, kjer je vsak ovinek ali del ceste lepša panorama novozelandskih gora z najvišjim Mount Cookom, višine 3764 m. Cilj je visokogorska pokrajina, oziroma izhodiščna točka za vzpon na najvišjo novozelandsko goro, po maorsko imenovano Aorangi. Narodni park je v osrednjem delu Južnih Alp na površini 707 km² in obsega še druge vrhove, visoke več kot 2000 m, ledenike in gorske doline. Nato si ogledamo bronasti kip Sira Ed Hillarya, ki stoji sredi vasi, tudi osvajač Mount Cooka. Nakar se peš podamo do konca ledenika, kjer je čudovit pogled na najvišjo goro in njene sosede. Vračamo se po isti cesti, pokrajina je enkratna, saj nam jo polepšajo rože, ki rastejo ob cesti.

Prvi postanek je pri Maori Rock Drawings, to so maorske skale, ki si jih ogledamo in poslikamo. Naslednji postanek je ob obali, kjer si ogledamo okrogle skale Moeraki Boulders. Druga zanimivost ob obali pa je tik pred mestom Moeraki, kjer na skalah leži polno tjulnov. Rumenookih pingvinov, ki tudi prebivajo na tem območju, pa nismo videli. Mesto Dunedin so leta 1847 ustanovili škotski priseljenci. Arhitekti ga niso pokvarili z visokimi betonskimi zgradbami, tako da lahko vsak obiskovalec občuduje arhitekturo 19. stoletja. Središče mesta je na osmerokotnem trgu Octagon z anglikansko katedralo sv. Pavla iz leta 1919 in številnimi viktorijanskimi stavbami. Med temi zgradbami pa je ravno železniška postaja prava lepota, ki je vredna ogleda. Pozno popoldne smo se odpeljali na rt Otago. S pogledom se začnemo sprehajati po čudoviti naravi, še preden se zavemo, da stojimo na eni izmed najvzhodnejših točk Nove Zelandije. Polotok štrli v ocean, kot bi bil del njega. Slednji mu vrača s svežino morskega zraka in kristalnim odbojem sončnih žarkov z neukrotljivimi valovi. Kakih sto metrov višinske razlike je do morske gladine. Albatrosi so si tu našli zavetišče, za katero je sedaj poskrbel človek, da je zaščiteno in varovano pred drugimi živalskimi vrstami, ki bi skušale ogroziti to enkratno ptico. Iz tamkajšnjega turističnega središča je mogoče z najetim vodičem od blizu opazovati njihov način življenja. Gnezdti začnejo septembra, jajca zvalijo novembra, januarja pa mali albatrosi že pokukajo na svetlo in se začnejo seznanjati z okolico. Do septembra so že pripravljeni zapustiti gnezdo in v vetru razprostrti krila svobodno nasproti. Zaradi močnega vetra kraj kmalu zapustimo in se odločimo za ogled rumenookih pingvinov. So najmanjši v skupini pingvinov in večinoma gnezdtijo v kolonijah. Podnevi se hranijo v morju, ponoči pa pridejo na kopno. Gnezdtijo v brlogih, pa tudi v jamah in razpokah. Mi smo si ogledali samo samice in mladiče, ki so še spali, ostali pa so že odšli v morje. Nekoliko razočarani nad ogledom, se vrnemo v mesto Dunedin ter mimo železniške postaje in province Otago, skozi mesta Balclutha, Gore, Lumsden nadaljujemo potovanje do mesta Te Anau. To mesto je izhodišče poti v pokrajino Fiordland, kjer se nahajajo najlepši fjordi na Novi Zelandiji. Mestu daje čudovito panoramo tudi jezero Te Anau, ki je dolgo 61 km.

Naslednji postanek imamo v najbolj turističnem kraju na južnem delu otoka, Queenstownu. Med potjo, ki je bila dolga 177 km, se ustavljamo, saj nam sama narava ponuja čudovite posnetke in poglede nanjo. Samo mesto Queenstown je skupek hotelov, motelov in hostlov, leži pa ob jezeru Wakatipu. Ogledamo si tudi »bottle house«, hišo zgrajeno iz samih steklenic, ki jih je izpraznil lastnik v svoji dolgi dobi pijančevanja. Po prenehanju pitja pa je prišel na idejo o izgradnji hiše iz steklenic, ki jo je pozneje spremenil v hostel. Sedaj je hostl ponovno zaprt. Morda se je lastnik

ponovno zapil in bo potem verjetno iz steklenic zgradil hotel. Mi pa smo se odločili za vožnjo po reki Kaovaru z motornim čolnom. Vožnja z jet gliserjem je bila res nora. Voznik je vozil s hitrostjo 60 km/h tik ob skalah, tako da smo imeli večkrat občutek, da se bomo zaleteli v skale. Glavna atrakcija vožnje pa je zasuk gliserja za 360 stopinj pri polni hitrosti. Prikrajšani pa smo bili tudi za bungee jumping, ki so ga izumili prav v tem kraju, saj je bilo vse zasedeno, rezervacije so sprejemali le za več dni vnaprej.

Naslednji dan smo se odpeljali nazaj proti mestu Te Anau in nato v narodni park Fiordland. Voznik avtobusa je bil obenem tudi vodič in nam je ustavil na vsakem mestu, ki je bilo vredno ogleda ter zanimivo za fotografiranje. Fiordland je narodni park na površini 12 570 km². Težko prehodna gorska pokrajina, nedotakljivih bukovih gozdov je bogata z živalskim svetom, z globoko v kopno zajedenimi fjordi, slapovi na reki Artur, gorskimi jezeri in divjimi rekami. Vozimo se po čudoviti dolini, okoli nas nešteto slapov pada preko sten. Na nadmorski višini 1000 m se dolina zaključuje v amfiteater in cesta vodi skozi predor. Na drugi strani predora se cesta strmo spušča in z vmesnimi postanki za ogled slapov ter rastlinskih vrtov prispemo do obale. Nato smo se vkrcali na ladjo za več kot dveurno križarjenje po Milfordovem zalivu. Navdušeni smo bili nad pečinami, ki jemljejo dih, saj se vzpenjajo nad bleščečimi se temno modrimi vodami 1600 m v višino ter so največje pečine na svetu. Med njimi je najzanimivejši vrh Mitre Peak, ki je visok 1692 m. Milfordov rokav je dolg 19 km. Od Tasmanskega morja se prebija proti notranjosti Južnega otoka Nove Zelandije. Pred 10 000 leti so to območje prekrivali ledeniki, pod katerimi je nastal globok jarek, ki se je napolnil z vodo topečega ledenika. Voda v njem je v treh plasteh, sladka voda sega do globine 3 m. Pod njo je voda slankasta, ker je pomešana z morsko, ki je povsem spodaj. V vodah je veliko življenja. Ob straneh rastejo naselbine koral, morje pa je bogato z ribami. Pokrajina okrog Milfordovega rokava je prekrita z gostim gozdom. V njem domuje papiga kakapo, ki živi na tleh. Dan prebije stisnjena med koreninami dreveja, na noč pa se odpravi iskat hrano. Ne more leteti, peruti uporablja le, ko se spušča z dreveja, na katerega je splezala. Je eden najredkejših ptičev na svetu, saj jih živi manj kot sto. Čeprav je ta del Nove Zelandije najbolj deževen, smo imeli čudovito sončno vreme, tako da smo se zadovoljni in očarani vrnili v mesto Queenstown.

Sledil je ogled prvega od dveh famoznih ledenikov Fox Glacier. Njihova posebnost ni to, da se privlačijo skoraj v morje, niti to, da se premikajo do 2m na dan, ampak to, da so obdani z deževnim pragozdom kot nikjer drugje na svetu. Do konca ledenika moramo peš, za kar porabimo eno uro hoje. Na parkirnem prostoru naletimo na Kee. To je velika čokata gorska ptica, ki je za papige nenavadno radovedna. Kot vsejedka se loti vsega, kar se ji zdi užitno, obenem pa se trudi uničiti vsak predmet, ki ga najde. Približale so se nam povsem brez strahu in dobesečno beračile za hrano. Naslednji ledenik, ki je kakih 25 km oddaljen, je Franz Josef. Na koncu ledenika je Franz tako poln drobirja in skal, da je popolnoma črn, nato pa prehaja v belo barvo.

Kaikoura je dom Whalewatcha in kasneje še mnogo drugih organizacij ter podjetij. Predvsem pa je dom kitom, tulnom, delfinom, morskim levom, skratka nepreglednim množicam morskih sesalcev. Pred vožnjo z ladjo smo si v Whalewatch centru ogledali kratek film o življenju kitov. Kit glavač je največji živeči plenilec. Težak je 20 do 57 ton, dolg pa 11 do 20 metrov. Med potopi kit glavač počiva na gladini in jo občasno vzvalovi, ko v zrak puhne segreti zrak iz pljuč. Nato se vkrcamo na katamaran in se po obveznih varnostnih navodilih odpravimo iskat prvega kita. S katamaranom prispemo na odprto morje, kjer je globina čez 1000 metrov in že opazimo prvega kita. Približamo se mu na 50 metrov in takrat gremo lahko na palubo, da si ga ogledamo in fotografiramo. Kit je na površini šest do štirinajst minut in v tem času zamenja ves kisik v krvi ter si naredi zalogo za naslednje dve uri pod vodo. Kit, med tem ko diha, ni posebno zanimiv za pogled, saj se vidi samo okrog štiri metre dolga glava, ki gleda kakih deset centimetrov iz vode. Najveličastnejši je trenutek, ko se odloči za potop. Potopi se navpično in pri tem je zelo lepo vidna ogromna repna plavut. Potaplja se s hitrostjo 10 m/s. Ogledali smo si štiri kite, kako so se potopili, in za konec še jato delfinov, ki je obkrožila ladjo.

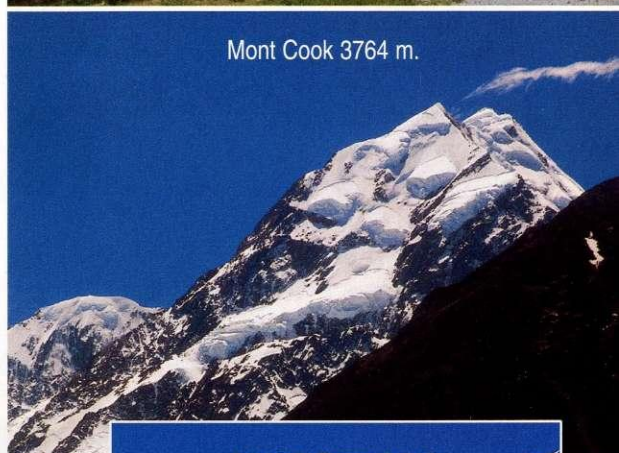
To je del utrinkov s popotovanja po Novi Zelandiji, na katerem smo se osredotočili predvsem na ogled narave, saj je to dežela neskončnih obal, čudovitih naravnih lepot, skrivnostnih jezer, čistih rek ter redkih živali v številnih narodnih parkih.

Kia-Ora!

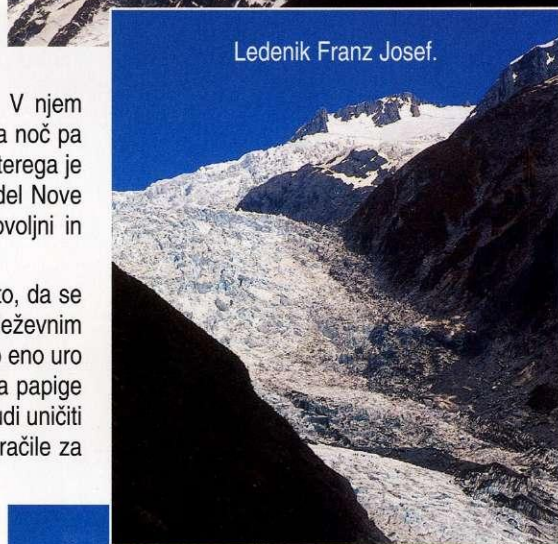
Tone Kelbl

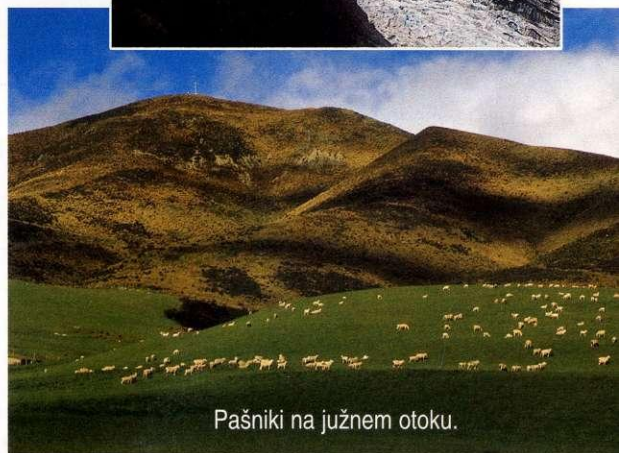
Hiša iz steklenic.

Mont Cook 3764 m.

Ledenik Franz Josef.

Pašniki na južnem otoku.

Pašniki na južnem otoku.

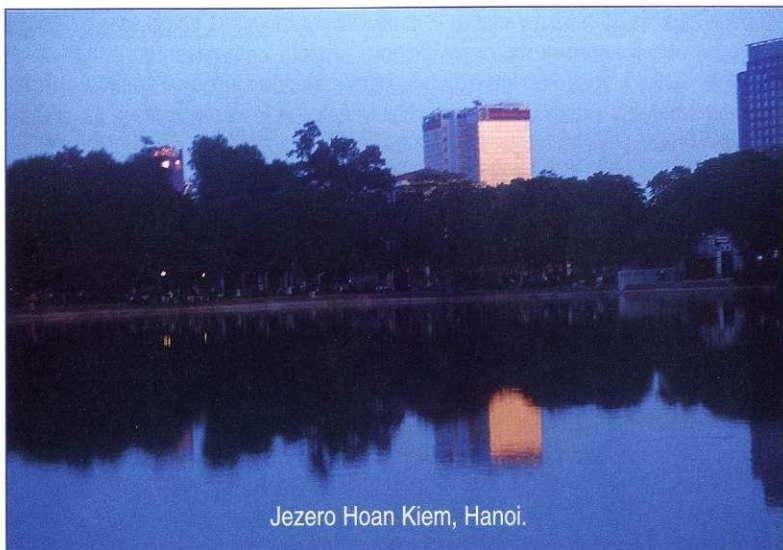
IZ MIROVE POPOTNE TORBE

HANOI

Pravijo mu Pariz Orienta. Za glavno mesto ga je razglasil Ho Chi Minh, legendarni komunistični voditelj. Ima 3,5 milijona prebivalcev. Leži ob bregovih reke Siang Hong (Rdeča reka). Najbolj atraktiven del je zgrajen okoli jezera Hoan Kiam Lake (jezero zaljubljenecv). Severno od jezera pa je stari del. Njegova znamenitost je 36 ulic, poimenovanih po stvarih, ki jih tam prodajajo: na primer ulica začimb, čevljev, papirna, klobučna itd.

Ob jezeru se vsako jutro zberejo ljudje in telovadijo, skačejo ter igrajo odbojko.

Najpomembnejša znamenitost Hanoja je Ho Chi Minhov mavzolej. V oporoki je zahteval, da ga sežgejo, toda njegovo telo so po vzoru Lenina balzamirali in je na ogled obiskovalcem. Pred vhodom se vije dolga vrsta, na ogled je tudi rezidenca, kjer je načrtoval pohode svoje vojske, in pa vojni muzej,

Jezero Hoan Kiem, Hanoi.

mehanizmom pod vodno gladino krmarijo lutke. Vsebina predstave je vezana na vodo. Priplaval je zmaj in bruhal ogenj, za njim je prišel bojevnik in ga obglavil. Ko se je voda malo umirila, so prišli trije kmetje saditi riž, za njimi pa je priveslal ribič, ki je na trnek ujel veliko ribo. Z njo se je dolgo boril. Proti koncu je še bitka moža na moža, strel s topom, ki je zadimil celotno dvorano in konec predstave. Bilo je prav navdušujoče. V času mojega obiska v Vietnamu so se začele Sea games 2003 - športne igre držav tega območja. Prvi večer je bila tekma v nogometu Vietnam : Tajsko. Rezultat je bil 1:1. In po tekmi prava norišnica, ker se je na ulice Hanoja zgrnilo več kot milijon ljudi na mopedih in proslavljalo dolgo v noč, kot da bi bili najmanj svetovni prvaki.

Ulica cvetja - Hanoi.

SAPA

je manjše mestoce blizu kitajske meje. Po celonočni vožnji sem z vlakom prispel do Lao Cai in od tam še dve uri po lepi asfaltirani cesti do Sape, ki leži na višini 1600 metrov. Poznana je po tem, da lahko tukaj vidiš še prave avtentične manjšine. Večina jih izvira iz Kitajske, od koder so prišle sredi 19. stoletja. Najbolj sta poznani črni Hmong in rdeči Dzao.

kjer je vse to opisano. Od klasičnih znamenitosti je tu še tempelj književnosti, kjer so nekoč vzgajali bodoče mandarini, etnološki muzej, kjer so natančno predstavljene vse manjšine Vietnama, njihovi obredi, oblačila ter Chue mu pagoda.

V primerjavi s Saigonom izgleda mesto bolj urejeno in civilizirano. Na ulicah ni takšnega hrupa in kaosa, vendar bo čez leta verjetno šel po njegovi poti. Na križiščih je kar nekaj semaforjev, zgradbe so videti bolj trdne in tudi umazanje je manj. Tudi ljudje se razlikujejo od onih na jugu. Delujejo bolj zaprto in neprijazno. Dekleta nimajo tistih nežnih potez na obrazu in mačjega gibanja, temveč delujejo bolj okorno in imajo bolj široke glave.

Je pa v Hanoju še ena znamenitost, katere se ne sme izpustiti. To je Than Long Water Puppets Theatre - gledališče v vodi. Ogledal sem si enourno predstavo za ceno 600 tolarjev. Poleg sem dobil še pahljačo, kaseto in liter vode. Prestavo spremlja ansambel s pevci. Uporabljajo bazenček z vodo, po katerem se premikajo lutke. Pravi igralci so skriti za odrom in s posebnim

Okolica Sape.

Imajo še plemensko ureditev. Vsako pleme živi v svoji dolini. Ukvarjajo se s poljedelstvom, živinorejo in pa s prodajo svojih tekstilnih izdelkov turistom. Prodajajo predvsem deklince in ženske, ki so včasih prav vsiljive. Mlada dekleta presenetljivo tekoče govorijo angleško, nekatere tudi francosko. Ženske črnih Hmongov so oblečene v črne noše, ki jih doma tkejo iz konoplje in jih potem namočijo v tinkturo iz črnega tintovca. Moški so oblečeni v črne srajce in hlače. Rdeči Dzao pa so dobili ime po nekakšnih turbanih, ki jih nosijo ženske. Vanje zavijejo dolge lase.

Obiskal sem vas Cai Lao. Pravzaprav so bile to hiše ob terasastih riževih poljih, ki jih mehko obrobajo ozke steze. Tukaj riž zaradi višine žanjejo le enkrat letno. Obiskal sem eno od hiš. V njej je bilo temno kot v rogu. Bila je brez oken in brez elektrike. Notranjost sestavljata dva dela. Prvi je bivalni prostor, kjer ljudje bivajo skupaj s prašiči in kokošmi. V drugem delu je spalnica. Pohištva ni bilo videti. Na sredi prostora je s stropa visel kotel za kuhanje. Ponudili so mi hrano in pijačo. Takoj so prišle ženske s spominki. A tudi ta idila bo kmalu minila, kajti iz Sape že gradijo novo cesto, ki bo

Dekleta črni Hmongi.

Red Dzao.

prinesla spremembe tudi v te vasice. Najbrž bo tu čez nekaj let že množica hotelov.

Na obzorju izstopa Fansipan (3143 m), najvišja gora Vietnama in Indokune. Nanj sem se tudi povzpел. Pot ni urejena. Vodi skozi džunglo in je precej strma. Približno na sredini je sedaj urejen tabor, kjer se da prespati. Od tam je še štiri ure do vrha, s katerega je lep razgled predvsem na bližnjo Kitajsko.

Za vzpon potrebuješ vodiča ter dovoljenje za vstop v park, kar stane 24 USD. Za ceno se je seveda treba pogajati. Zelo zanimiv je bil večer v baznem taboru, kjer sem bil ob večji skupini Singapurcev edini tujec. Ob tabornem ognju je moral vsak zapeti eno pesem. Jaz sem zapel "Kje so tiste stezice". Sledil je obvezen prevod v angleščino in vsi smo se od srca nasmejali. Žurka se je zavlekla pozno v noč. Zgodaj zjutraj sva se z vodnikom podala na vrh, ki naju je pričakal v soncu. Razgleda pa kljub temu ni bilo zaradi megel, ki so se podile naokoli. S težavo sem dobil majhen kamen za mojo zbirko. Sledil je povratek v dolino, zatem v Sapo in naslednji dan v Hanoi.

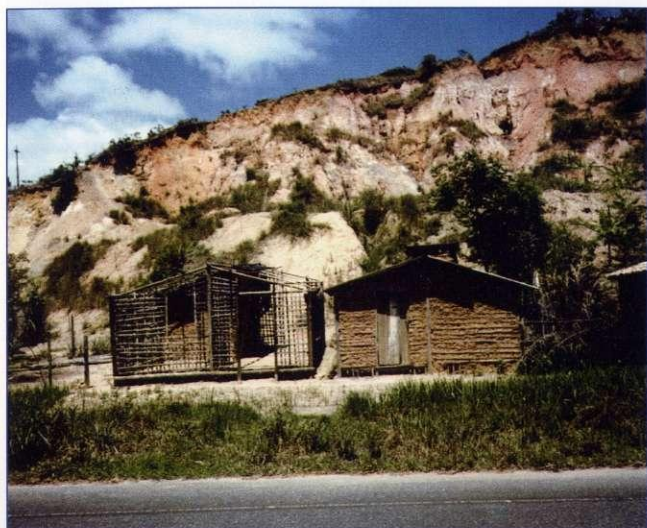
Miro Koder

Riževa polja.

V RAZSTAVNEM PROSTORU NA OGLED "LEPOTE BRAZILIJE"

Fotograf, ki zaide v to veliko južnoameriško državo, kmalu lahko ugotovi, da je zaloga petdesetih ali stotih filmov premajhna, da bi poslikal vse zanimivosti te dežele, njene narave in ljudi, ki živijo tam. Le delček tega je g. Janez Pipan postavil na ogled.

Na odprtju razstave, ki je bilo v petek, 16. aprila, nam je avtor zanimivo pripovedoval o svojem potovanju in doživljanjih v tej nenavadni deželi srečnih ljudi. Skupaj smo se sprehodili med fotografijami, ki ima vsaka svojo zgodbo - včasih že komaj verjetno. A kdo pravi, da človeški um vse razume in da tistega, česar si ne znamo logično razložiti, preprosto ni.

O avtorju razstave:

Fotograf Janez Pipan je bil rojen 2. aprila 1946 na Jesenicah. Ljubezen do fotografije se mu je porodila že kot otroku, ko je pri dvanajstih letih dobil prvi fotoaparati. Tematika fotografij je zelo raznolika - od fotografij znanih osebnosti, kandidatke za miss, fotografij vrtov za revijo Jana, reportažnih fotografij s potovanj in športnih prireditev, pa do erotičnih fotografij za

revijo Start. Imel je več odmevnih samostojnih razstav v Mariboru, Ljubljani, Radovljici, Medvodah in Škofji Loki, od tega tri velike razstave na Loškem gradu z naslovi Fotografije (1994), Fotozapisi (1996) in Slovenske vinske kleti (1997).

Je tudi ustanovitelj znanega Foto kluba LTH v Škofji Loki, kasneje pa je deloval kot član FK Anton Ažbe Škofja Loka, FK Jesenice in FD Jesenice.

Do leta 1996 je deloval v Škofji Loki, sedaj pa živi in ustvarja na Jesenicah. Veliko fotografira za Občino Jesenice in za jeseniški občinski časopis.

L.M.

STARE FOTOGRAFIJE

STRELJANJE Z MOŽNARJI OB 1. MAJU

Na delavski praznik, 1. maja, je skupina fantov in mož iz Kurje vasi streljala z možnarji. Od desne proti levi stojijo: Albin Smolej, spredaj sedi njegov oče, za njim Pogačnik vulgo Jernejček, poleg njega Korošec, na skrajni desni stojita Albin Kokošinek in za njim Jože Dakskoflar.

Fotografijo je 26. 10. 1972 v Tehniški muzej Železarne Jesenice prinesel Albin Smolej z Jesenic.

Besedilo je povzeto po fotografskem kartonu, ki ga skupaj s fotografijo hranimo v Gornjesavskem muzeju Jesenice, Fototeka T št. 5967.

Irena Lačen Benedičič,
kustodinja Gornjesavskega muzeja Jesenice

SVETA BARBARA – ZAVETNICA METALURGOV

V društvo metalurških inženirjev in tehnikov se vsako leto na občnem zboru spomnimo sv. Barbare, ki goduje 4. decembra. Veliko nas ve, da je zavetnica tistih, ki opravljajo nevarne poklice ali jim grozi hitra smrt. Prav je, da spoznamo tudi njeno zgodbo. Legendo nam je vsako leto pripovedal naš nekdanji sodelavec in član, Dušan Prešern.

Devica in mučenka Barbara je ena od štirinajst pomočnikov v sili. Priporočamo se ji za srečno zadnjo uro. Za zavetnico so jo izbrali puškariji, topničarji, zidarji, ranjenci ter vsi, ki jim grozi hitra smrt. Za svojo zavetnico jo imajo italijanski marinci, inženirci in gasilci. Pred nenadejanimi nesrečami v rudniku se k njej zatekajo rudarji in v povezavi z njimi tudi metalurgi. O sveti Barbari v različnih pripoveduje izročilo.

Po izročilu naj bi Barbara živela v 4. stoletju v Nikomediji v Mali Aziji, v času, ko je vladal kralj Maksimijan ter so kristjane še preganjali.

Takrat je živel premožen mož, pogan, ki je častil malike. Ime mu je bilo Diaskor. Imel je mlado hčer Barbaro. Zanj je zgradil visok in močan stolp. Vanj jo je zaprl, da je obvaroval njeno silno lepoto pred pogledi mož. K Diaskoru so hodili principi, da bi se pogodili za ženitev. Tako je čez nekaj časa šel vprašat hčer o njenih namenih. Barbara se je hudo ujezila in mu odvrnila: »Oče rotim vas, nikar me ne silite v zamož, saj si ničesar manj ne želim kot tega«. Oče je potem odpotoval v neko daljno deželo in dolgo bival v njej.

Nekega dne se je Barbara spustila iz stolpa, da si ogleda kopališko hišo, ki jo je dal zgraditi njen oče. Opazila je le dvoje oken, eno na sever in drugo na jug, kar jo je hudo vznemirilo. Poklicala je delavce in jim ukazala narediti še tretje okno. V kopališki hiši je potem prejela krst od nekega svetega moža. V njej je nato živela ter uživala kovačnike in kobilice, sledeč zgledu znanilca našega Gospoda, Janeza Krstnika. Čez čas se je Barbara vrnila v stolp. Tam je zagledala malike, katere je častil njen oče in jim daroval. Na vsem lepem je prejela Svetega Duha. Napolnjena z vero je malikom izgrebla obraze ter šla v stolp, častit našega Gospoda.

Ko je njen oče opravil vse, se je vrnil s potovanja. Takoj je na hiši opazil tri okna. Od delavcev je zvedel, da je to ukazala njegova hčer in jo je dal privesti. Vprašal jo je, čemu je dala narediti še tretje okno. Ta mu je odgovorila: »Zato sem ga dala narediti, ker tri okna razsvetljujejo ves svet in bitja, dve pa delata temo«. Nato jo je oče odpeljal v kopališko hišo in jo vprašal, kaj pomeni prejšnji stavek. Razložila je: »Ta tri okna so kakor Oče, Sin in Sveti Duh, ki so tri osebe in en sam Bog, v katerega moramo verovati«. Oče slep od jeze pograbi meč, toda Barbara se je čudežno rešila ter spremenjena v kamen odletela na bližnjo goro. Oče jo je odšel iskat ter jo za lase privedel nazaj in jo dal zapreti v ječo. Potem ji je sodil sodnik, ki ji je dal na izbiro verovanje v njihove bogove ali strašno smrt. Barbara je odvrnila: »Darovati se hočem svojemu Bogu«. Tedaj jo je oče iztrgal iz sodnikovih rok ter jo besen odpeljal na goro. Med potjo je Barbara molila k svojemu Bogu, do jo sprejme in ji s tem podeli milost. Tako jo Bog sprejme v nebesa. Ko se oče po opravljenem vrača iz gore, je v njega udarila strela ter ga spremenila v pepel. Plemenit mož Valentin je telo s. Barbare in sv. Julijane, ki je bila tudi usmrčena, pokopal v manjšem kraju. Na tem mestu se je zgodilo veliko čudežev.

Sveto Barbaro upodabljajo s stolpom (ujetništvo), s kelihom (tolažba vere) in z mečem (mučeniško orodje).

Ob koncu je čas, da tudi mi prosimo sveto Barbaro. Živimo v dobi divjega kapitalizma, kjer se teptajo vse vrednote in pomembno vlogo igra denar ter odhajamo v združeno Evropo. Naj nas sveta Barbara popelje na pravo pot, kjer ne bomo pozabili na ljudi in družbo, ki smo jo dobili v upravljanje od naših prednikov. Zgodi se lahko, da nam ostane le še spomin, kot na nekdanje obrate na Jesenicah.

Marjan Mencinger

PARTIZAN JESENICE – JUDO SEKCIJA

V mesecu aprilu je bilo kar nekaj turnirjev, na katerih so zelo uspešno nastopili tudi člani judo sekcije - Partizan Jesenice. Tako je bilo v soboto, 3. aprila, v Veldnu v Avstriji organizirano tekmovanje v judu za letnik 1989 in mlajše. Tekma je potekala v prijateljskem vzdušju in tudi druženju ter obujanju spominov, saj je bilo sodelovanje s klubom iz Veldna po odhodu g. Vojteha Kučine iz judo sekcije prekinjeno, sedaj pa se je po 30 letih zopet obnovilo.

Judo sekcija – Partizan Jesenice je na tekmovanje odšla z enajstimi tekmovalci ter pod vodstvom trenerja Andreja Krajzla prikazala zelo lepe borbe, za kar so bili s strani domače publike nagajeni z aplavzi. Dosegli so naslednje uvrstitve:

1. mesto: ALEKSANDRA GAVRIČ, PETER UREK, URBAN MUR, ERIK STARC, NEJC ŠKODA
2. mesto: JAKA JERALA, MIHA UREK, LUKA RIHTARŠIČ
3. mesto: NEJC BERTONCELJ, NIKA PICELJ, MIHA BIAGGIO

Ekipa judoistov v Murski Soboti.

Prav tako 3. aprila letos pa je bilo v Murski Soboti trinajsto DP v judu za starejše dečke in deklice, na katerem je sodelovalo več kot 160 judoistov iz 26 slovenskih klubov. Judo sekcija – Partizan Jesenice je imela na tekmi pet predstavnikov, ki so bili zelo uspešni, saj je bila konkurenca v vseh kategorijah zelo močna. Dosegli so naslednje uvrstitve:

2. mesto: MARUŠA KAVČIČ – v kategoriji do 57 kg je bila poražena šele v finalu
 3. mesto: LUKA VEZZOSI – v kategoriji do 42 kg
 5. mesto: EVA VEZZOSI – v kategoriji do 40 kg
- ANJA ALIŠIČ – v kategoriji nad 57 kg
MARKO BABIČ – v kategoriji nad 66 kg

R.

KONEC HOKEJSKE SEZONE – SPET VPRAŠANJE, KAKO NAPREJ!

Čeprav je od zadnje tekme v sezoni minilo že kar nekaj tednov, pa večina jeseniških akterjev v tej zgodbi še vedno nima mirnega sna. Za sebe sem prepričan, prepričan pa sem, da podobno moro preživljajo tudi moji sodelavci v strokovnem vodstvu ter ožjem vodstvu kluba. Sezono smo začeli optimistično, napovedovali smo uvrstitev v finale mednarodne lige in borbo za četrto zvezdico. Optimizem je temeljil na dejstvu, da smo po dolgih letih prejšnjo sezono zaključili brez večjih pretresov in že v maju krepko zavihali rokave ter začetek sezone pričakali pripravljeni kot že dolgo ne. Kadrovski načrt (obdržati ekipo skupaj in pridobiti še nekaj fantov, ki so svojo hokejsko pot začeli na Jesenicah oziroma Gorenjski) je padel že v avgustu. Kljub prizadevanjem nam ni uspelo obdržati Tomaža Razingerja in Miha Rebolja, ostali jeseniški zdomci so sprva obljubljali vrnitev, ko pa so se seznanili z varčevalno politiko našega kluba, so se premislili. Tako nam je uspelo pripeljati le vratarja Roberta Kristana, izkušenega Tonija Tišlerja in mlada napadalca Marjana Manfreda in Tomija Hafnerja. Morda smo tu že naredili prvo napako. Ob neuresničenem kadrovskem načrtu bi verjetno morali narediti tudi korekcijo pri visokih ciljih sezone. A ostali smo na začrtani poti. Bile so tekme, ko je ekipa naravnost navdušila, nato pa so prišle tekme, ko smo razočarali vse. Paradoks je, da statistično gledano rezultati sploh niso bili tako slabi. Dosegli smo namreč uvrstitev v finale MHL (liga je bila veliko močnejša kot lanska), po dolgih letih imamo tudi pozitivno bilanco v tekmah z Olimpijo (7 : 3 v zmagah). Žal pa je v tekmah, ki je odločala o uvrstitvi v finale državnega prvenstva, s Slavijo naša ekipa vodila še deset minut pred koncem s 3 : 1, nato pa je prišlo do dveh napak našega branilca, kar so izkušeni Slovaki v vrstah Vevčanov izkoristili, izenačili in sanj o ponovnem finalu je bilo konec. Splet okoliščin zaradi ponesrečenega tekmovalnega sistema v tej sezoni je izločil našo ekipo (izgubljena tekma v mesecu oktobru s Slavijo je bila odločilna). Tretje mesto je vsekakor neuspeh, ki ima lahko dolgoročne posledice za jeseniški hokej. Zato je še toliko bolj pomembno, da se po opravljenih analizah odločimo, kako naprej. Po mojem mnenju bi bilo v tem kritičnem trenutku brezplodno prekiniti začrtano delo s kakšnimi radikalnimi kadrovskimi menjavami v vodstvu kluba. Napredek pri

stabilizaciji razmer je bil narejen. Domači igralski kader je nosil glavno breme tekmovanj, na koncu smo plačali še davek vztrajanja pri ekipi brez tujcev. Klubski proračun je bil v tej sezoni med vsemi klubi v Mednarodni ligi najnižji. Pa še z zagotovitvijo tega je bilo ogromno težav. Pri tem je potrebno poudariti, da smo lahko hvaležni generalnemu pokrovitelju Acroniju, ki je svoj del pogodbenih obveznosti zagotovil izjemno korektno, žal pa so ostali pokrovitelji imeli kar nekaj težav pri pravočasnem zagotavljanju obljubljenih sredstev. Iz tega sledi, da bi morali v prihodnji sezoni najti rešitev za močnejšo marketinško ekipo. Boj za drobničnice od pogače, ki jo slovensko gospodarstvo namenja športu, je namreč izjemno krut in zahteven. Zato je prav na področju marketinga potrebno poiskati nove rešitve.

Da se na Jesenicah dela dobro in strokovno, imamo dokaz v letošnjih rezultatih ekip HD Jesenice – mladi. Ob tem lahko ugotovimo - in to z veseljem, da je bilo sodelovanje med HK Acroni Jesenice in HD Jesenice – mladi na veliko višji ravni kot v preteklih sezonah. Do ponovne združitve obeh klubov je še daleč (razlogi so več ali manj objektivni), a napredek v odnosih je razveseljiv. Naslov državnih prvakov v kategoriji mladincev, naslov državnih prvakov v kategoriji kadetov in mlajših dečkov, četrto mesto članske ekipe HIT Casino Kranjska Gora v državnem prvenstvu, solidne uvrstitve dečkov in članic, soliden vpis v začetno hokejsko šolo, kakovostno delo v hokejski šoli (tudi dobri rezultati šole na turnirjih) so dokaz, da je strokovno delo na visoki ravni. Torej osnovo imamo.

Vsi v HD Jesenice - mladi si zaslužijo pohvale in čestitke za zares dobre rezultate v sezoni. Ekipi HK Acronija je potrebno dati priznanje za 2. mesto v Mednarodni hokejski ligi. Iz nastopa v državnem prvenstvu pa je potrebno izluščiti dobre stvari. Star slovenski rek pravi: "Na napakah se učimo."! Torej ga upoštevajmo. Poizkusimo ostati treznih glav in z novim zagonom pojdimo naprej. Spremembe naj bodo pozitivne, omogočajo naj štart v novo sezono s stopnje, na kateri smo. Ne pozabimo, da smo bili po koncu sezone 97/98 povsem na dnu, nato smo v dveh naslednjih sezonah dvakrat menjavali vodstvo kluba, kar nas je vedno vračalo za nekaj stopnic nazaj, zato bi sedanje vodstvo, kljub ranam, ki nam jih je tretje mesto pustilo, moralo nadaljevati z izpeljavo zastavljenega programa, seveda ob upoštevanju izkušenj in korekciji napak.

Branko Jeršin

NE POZABITE, ŠTEJE VSAKA MINUTA GIBANJA!

15. maja ob 10. uri vas Zdravstveni dom Jesenice in Zavod za šport Jesenice vas vabita na testiranje - preizkus telesne zmogljivosti. Testiranje bo potekalo na Hrušici ob Karavanškem platoju.

Kontaktne osebe sta ga. Vasiljka Kokalj (tel 5868 182, 5868 101) in g. Zoran Kramar (tel 5836 750).

TISTI, KI STE ŽE TELESNO DEJAVNI, VZDRŽUJTE AKTIVEN ŽIVLJENJSKI SLOG!

Telesno zmogljivost ali fitnes indeks vam bodo izmerili s pomočjo preizkusa hoje na dva kilometra. Test je preprost, varen, natančen in ponovljiv. V naravi vam bodo na osnovi tako hitre hoje, kot jo zmorete, ne da bi pri tem ogrozili svoje zdravje, določili vašo telesno zmogljivost (z upoštevanjem spola, starosti, telesne teže in višine, časa hoje ter srčnega utripa). Na osnovi doseženih rezultatov vam bodo svetovali primerno vadbo, ki bo izboljšala vaše zdravje in dobro počutje.

Test lahko opravite večkrat v polletnih presledkih. Namenjen je odraslim posameznikom od 20. do 65. leta starosti.

ČE DOLGO NISTE BILI TELESNO DEJAVNI, ZAČNITE POČASI IN POSTOPNO NAPREDUJTE!

Karkoli je boljše kot nič! Zakaj ne bi začeli z zmerno aktivnostjo dvakrat dnevno po petnajst minut in imeli za cilj skupno pol ure zmerne gibanja?

Povzeto po knjižici "Z gibanjem do zdravja 2004"

ŠPIKOV KOT

Mi smo pa že kar v Evropi,
se kar milo mi stori;
kasneje še kdo drug pristopi,
nas bo veliko, se mi zdi.

Če je veliko ust v družini,
navadno ni prijetna stvar.
Redko so si vsi edini,
posebej, če je vmes denar.

In kljub napredku mi je čudno,
da štrajk vseprek in vsem grozi,
država ne deluje budno,
nad problemi zeha, se mi zdi.

Saj bodo kmalu spet volitve,
bo mnogo hvale in obljub.
A ljudstvu nove zadolžitve,
v "puf" gremo vsemu navkljub.

Če je zapufana država,
zakaj bi se še jaz ne smel?
In to hudo, da boli glava.
Le kako drugače bi živel?

Zlagoma prav vsem bo bolje.
Povsod postaja bolj toplo.
Tako bolj židane sem volje,
ceneje brez kurjave bo.

Preveč sem plačal za kurjavo,
a zeblo me je do kosti.
Ker ogrevanje je na daljavo,
če nas zebe, mar jim ni.

Visok račun me pa pogreje.
Mogoče ledeni mi kri?
Se mi Krjavelj v goflo smeje,
briga ga, če za kruh ni.

Res, bolj malo sem za štose.
Preveč težav me že pesti.
Gre vse počasi že na kose
in vsaka kost me že boli.

Ja, star sem že, pa kaj se hoče.
Nimam mladostnih več odlik,
težav je resno, kakor toče.
Ampak ne dam se še!
Vaš boter Špik

Špikovi prebliski

Prvi maj je skoraj tu. Delavski praznik, manifestacije, vstop v Evropo... Nesreča pa res nikoli ne pride sama.

Zjutraj ptički veselo žvrgolijo. Pa ne bi žvrgoleli, če bi morali na "šiht".

Ne razumem tipov, ki so lahko prijetno utrujeni.

Ni vsak, ki ga zanaša, zanesljiv.

Davno je že tega, odkar sem iz vrtca, pa mi po TV še vedno pripovedujejo pravljice.

V časopisu najraje preberem črno kroniko. Tako vsaj vem, da ne gre samo meni slabo.

NAGRADNA KRIŽANKA

AVTOR: DRAGO RONNER	ENOTA JAVNE UPRAVE	KRAJ PRI PJAVI GORICI	SLOV. FOTOGRAFI (MILAN)	JUNAK ENEIDE	IZZIDEK, ALTANA	ŠVEDSKI PISATELJ HANSSON	VEČ LJUDI SKUPAJ	IGRA S KARTAMI	ASMARA JE GLAVNO MESTO ERITREJE	BRENCELJ	VRSTA REAZSTRE- LIVA	KOZJA VRBA, MAČKOVEC	VAŽNA ZAČIMBA	IZCEDEK TROPSEKIH DREVES	PREBIVAL. JAPONSKE	DANSKI OTOK
STANJE ODPETEGA									ODISEJADA							
OBRAMBNA IGRALKA									PASTIR BIVOLV PREBIVAL. BLAGOVICE							
VREMEN. PREGOVOR ZA MAJ																
INKOVSKI VLADAR					GRENKI ZELIŠČNI LIKER	SM. SKAK. (JANEZ) DRAGICA AHAČIČ						ADELA ŽGUR	MARKO OKORN KRAJ NA KOROŠKEM			ŽENSKI PEVSKI GLAS
NIKEJ			RASTLINA ZA ŠAJENJE IGRA NA SREČO							LUKA ZA JAHTE ROBERT REDFORD						
URADNI SPIS				RIM. DUŠA UMRLEGA AM. IGRAL. (LEE)				ČREVESNA BOLEZEN KRATKA CEV						KATJA LEVSTIK FR. SLIKAR (AUGUSTE)		
ELEMI JE TROPSEKA SMOLA	KANADSKI ROCKER (BRYAN)	STARA MATI VRSTA KOTA				DELEŽ DRUŽABN. OPLOV AVTO						DEL TELESA KRAJ NA CRESU				
GLAVNO MESTO ERITREJE							UBALD VRABEC SL. FILOZ. (ANDREJ)			SINKO	OSEBNI ZAJMEK POLET, VNEMA				TEKOČA MAŠČOBA	PAJK JE SLOV. FOTOGRAFI
KONEC PREGO- VORA																KRAD- LJIVEC
MERA ZA VINO						PRIP. ZA TILAČENJE EMA KURENT						REKA V ROMUNIJI HENRIK ČOPIČ				
FR. KOM- DIOGRAFI (TARTUFFE)								STANJE BREZ REDA								
PEVKA KOVAČIČ							RENOIR JE FRANC. SLIKAR	REKA V MANDŽU- RIJI				MOČVIRNAT SVET				

REŠITEV NAGRADNE KRIŽANKE IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE:

Pravilna rešitev se glasi:

DEŽ V APRILU JE RES BOŽJI DAR IZ NEBES.

Izžrebani so bili:

1. nagrada: **Viktor Ambrož**, Bokalova 5, 4270 Jesenice;
2. nagrada: **Jožica Huber**, C. revolucije 5, 4270 Jesenice;
3. nagrada: **Jože Mežik**, Rateče 81, 4283 Rateče.

Nagrade boste prejeli na blagajni Acroni. Odprta je vsak dan od 8.00 do 10.00 ure. S seboj imejte osebni dokument.

NAGRADE:

1. nagrada: 10000 tolarjev
2. nagrada: 8.000 tolarjev
3. nagrada: 5.000 tolarjev

Geslo z obarvanih polj prepisite v kupon in pošljite do 10. maja 2004 po interni pošti na Uredništvo Novic ali pa na naslov SŽ ACRONI, d.o.o, C. B. Kidriča 44, 4270 Jesenice. Na kuverto pripisite "NAGRADNA KRIŽANKA". Zaposleni v Acroniju lahko rešitve oddate tudi v mnenjske skrinjice - brez ovojnica. Pri žrebanju bomo posamezniku upoštevali samo eno rešitev.

Uredništvo

PRIMEK IN IME: _____

ULICA IN HIŠ. ŠT.: _____

POŠTA: _____

GESLO:

odreži